

Vaihto - opiskelijoiden sopeutuminen Porvoon oppimisympäristöön

Opasvihko vaihto - opiskelijoille

Teemu Hono, Arto Metsäpelto

Opinnäytetyö

Matkailun koulutusohjelma 2010

Matkailun koulutusohjelma 2010

<p>Tekijät Teemu Hono, Arto Metsäpelto</p>	<p>Ryhmä 2006</p>
<p>Opinnäytetyön nimi Vaihto-opiskelijoiden sopeutuminen Porvoon oppimisympäristöön Opasvihko vaihto-opiskelijoille</p>	<p>Sivu- ja liitesivumäärä 31 + 32</p>
<p>Ohjaajat Reetta Lampinen, Liisa Wallenius</p>	
<p>Tämän opinnäytetyön tavoitteena on pyrkiä parantamaan ja kehittämään Porvooseen HAAGA-HELIA ammattikorkeakouluun saapuvien vaihto-opiskelijoiden informaation saantia opiskeluun ja elämiseen liittyen. Opinnäytetyön toimeksiantajana on Porvoon matkailualan ylioppilaskunnan hallitus Pomy Ry. Lähtökohtana on käytetty HAAGA-HELIAN jakamaa opasmateriaalia, jota on pyritty muokkaamaan monipuolisemmaksi ja käytännönläheisemmäksi sekä kohdistamaan se Porvooseen saapuville vaihto-opiskelijoille.</p> <p>Opinnäytetyö koostuu teoriaosuudesta sekä englanninkielisestä opasvihkosta. Teorian tavoitteena oli selvittää kulttuurien välillä tapahtuvan viestinnän avainasiat sekä ymmärtää kulttuurishokista aiheutuvia ongelmia ja niiden vaiheita. Teoreettinen viitekehys rajattiin kulttuurien väliseen viestintään, valtaetäisyyteen opetuksessa, sopeutumisteorioihin sekä kulttuurishokin käsittelyyn. Opasvihkon tavoite on tutustuttaa ja toivottaa vaihto-opiskelijat tervetulleiksi Porvooseen, sekä auttaa heitä sopeutumaan suomalaiseseen kulttuuriin. Tavoitteena oli myös esitellä Pomy Ry:n toimintaa, sekä tuoda yhdistyksen toiminta lähemmäksi vaihto-opiskelijoita.</p> <p>Työ toteutettiin yhteistyössä Pomy Ry:n kanssa vuoden 2010 aikana. Opasvihko valmistui 2010 joulukuussa ja on ensimmäisen kerran käytössä tammikuussa 2011 saapuvilla vaihto-opiskelijoilla. Informaatiota opasvihkoa varten kerättiin haastattelemalla Porvoon vaihtokoordinaattori Mari Austinia, analysoimalla HAAGA-HELIAN teettämää vaihto-opiskelijoiden palautekyselyitä vuosilta 2008 ja 2009 sekä käyttämällä hyväksi Pomy Ry:n toiminnan kautta esille tulleita, vaihto-opiskelijoilta saatuja kehittämishetkeitä.</p>	
<p>Asiasanat Sopeutuminen, vaihto-opiskelija, kulttuuri, kulttuurishokki</p>	

Matkailun koulutusohjelma 2010

<p>Authors Teemu Hono, Arto Metsäpelto</p>	<p>Group or year of entry 2006</p>
<p>The title of thesis Exchange students' adaptation to the learning environment in Porvoo Guide booklet for exchange students</p>	<p>Number of pages and appendices 31 + 32</p>
<p>Supervisors Reetta Lampinen, Liisa Wallenius</p>	
<p>The aim of this thesis is to improve and develop incoming exchange students' access to information on studying and living at HAAGA-HELIA Porvoo. The thesis was commissioned by the Pomy Student Association. The starting point was HAAGA-HELIA's guide for exchange students, which was modified to be more versatile and practical, the focus was also changed so that it would concern Porvoo's incoming exchange students.</p> <p>The thesis consists of the theoretical framework and a guide booklet in English. The theory aims to clarify the key issues in cross-cultural communication and examine the phases of culture shock and the problems that culture shock causes. The theoretical framework is focused on cross-cultural communication, power distance in education, acculturation and culture shock. The guide booklet aims to introduce and welcome the exchange students to Porvoo, as well as help them to adapt to Finnish culture. One objective was also to present Pomy Association's functions, as well as bringing the association closer to the exchange students.</p> <p>This study was conducted in cooperation with Pomy Student Association during 2010. The guide booklet was completed in December 2010 and will be initially presented to the incoming exchange students in January 2011. The information for the guide booklet was collected by interviewing Porvoo's exchange coordinator Mary Austin, by analyzing HAAGA-HELIA's exchange student surveys from the years 2008 and 2009, and by using exchange students development proposals that Pomy Association have received over the years.</p>	
<p>Key words Adaptation, exchange student, culture, culture shock</p>	

Sisällys

1 Johdanto.....	1
2 Opinnäytetyön kuvailu.....	3
2.1 Kartoitus tiedonkeräysmenetelmistä.....	4
2.2 Käsitteet.....	5
3 Vieraan kulttuurin kohtaaminen.....	7
3.1 Akkulturaatio opiskelussa.....	7
3.2 Kulttuurisen sopeutumisen käyrä.....	8
3.3 U-käyräteorian kritiikkiä.....	10
3.4 Henkilökohtaiset ominaisuudet.....	11
4 Kulttuurienvälinen viestintä.....	13
4.1 Kulttuurit ja opiskelu eri instituutioissa.....	14
4.2 Valtaetäisyys opetuksessa.....	15
4.3 Yhteisöllisyys ja yksilöllisyys oppimisessa.....	16
4.4 Suomalaisuus ja suomalaisten tapakulttuuri.....	18
5 Vaihto-opiskelijoille suunnatun palautekyselyn analysointia.....	20
5.1 Vaihtoon lähtemisen syitä ja motiiveja.....	23
5.2 Vaihto-opiskelijoiden määrät.....	23
6 Opasvihkon kokoaminen ja käyttö.....	25
7 Johtopäätökset ja kehittämissuhteet.....	27
Lähteet.....	29
Liitteet.....	33
Liite 1 Vaihto-opiskelijapalauteen koonti, syksy 2008.....	33
Liite 2. Vaihto-opiskelijapalauteen koonti, kevät 2009.....	36
Liite 3. Mari Austinin haastattelu 6.4.2010.....	39
Liite 4. Guide Booklet.....	1

1 Johdanto

Porvoossa sijaitsee kaksi HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun toimipistettä. Matkailun sekä liiketalouden oppilaitos. HAAGA-HELIA on Suomen toiseksi suurin ammattikorkeakoulu ja se pyrkii vahvaan kansainväliseen toimintaan, mistä osoituksena ovat suuret vaihto-opiskelijamäärät. Vaihto-opiskelijan elämä ei kuitenkaan aina ole helppoa uudessa kulttuurissa ja ympäristössä, varsinkaan Suomessa, missä ihmiset saattavat vaihtaa jäyhiltä, eikä ilmastokaan ole aina houkuttelevin. Opinnäytetyömme pureutuu sopeutumisen ongelmiin, joita Porvooseen saapuvat vaihto-opiskelijat saattavat kohdata. Opinnäytetyö on tehty Porvoon opiskelijayhdistys Pomy Ry:n toimeksiantona ja se valmistui yhteistyössä HAAGA-HELIAN vaihtokoordinaattorin, Porvoon vaihto-opiskelijoiden sekä Pomy Ry:n kanssa. Tavoitteena oli koota Porvooseen saapuville vaihto-opiskelijoille opasvihko, josta vaihto-opiskelijat saisivat apua ja neuvoja opintojensa aloitukseen Porvoossa. Pomy Ry:n toiveena oli, että opasvihko antaisi vaihto-opiskelijoille kuvan Pomy Ry:stä ja esittelisi sen toimintaa sekä toimisi heidän tervetulo-toivotuksenaan saapuville opiskelijoille.

Pomy Ry on lyhennys HAAGA-HELIA Porvoon matkailualan ylioppilaskunnasta. Pomy Ry on HAAGA-HELIAN paikallisyhdistys Porvoossa. Se toimii yhteistyössä HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan HELGAN kanssa. Pomy Ry:n tehtävänä on edustaa HAAGA-HELIAN opiskelijoita Porvoossa, ajaa opiskelijoiden asioita ja palvella opiskelijoita monipuolisesti. Pomy Ry järjestää muun muassa vapaa-ajantoimintaa: tapahtumia, juhlia sekä varaa urheiluvuoroja opiskelijoiden käyttöön. Heidän tehtävänä on myös opiskelijakorttien välittäminen. Yksi Pomy Ry:n tärkeimmistä tehtävistä on huolehtia uusien opiskelijoiden orientoitumisesta korkeakouluelämään Porvoossa. Pomy oli toiminnassaan huomannut, että vaihto-opiskelijoille on usein jäänyt epäselväksi mikä Pomy Ry on, missä toiminnoissa Pomy Ry on osallisena ja mihin se toiminnallaan pyrkii. Pomy oli myös huomannut, että vaihto-opiskelijoilla on ollut ongelmia joillain osa-alueilla Porvoossa opiskeluun sopeutuessaan. Pomy toivoikin, että selvittäisimme näitä ongelmia sekä tuottaisimme heille materiaalia, minkä tarkoituksena olisi helpottaa vaihto-opiskelijoiden sopeutumista Porvoon opiskeluympäristöön. Materiaali toimisi myös Pomy Ry:n tervetulo-toivotuksena uusille opiskelijoille ja antaisi heille kuvan Pomy:n toiminnasta.

Opinnäytetyön viitekehyksessä selvitetään sopeutumista uuteen kulttuuriin vaihto-opiskelijan näkökulmasta, nojaten Kalervo Obergin kulttuurillisen sopeutumisen käyrään. Selvitämme kulttuurishokin syiden ja seurausten vaikutuksia vaihto-opiskelijan elämässä. Viitekehys sisältää kulttuurien ja kulttuurien välisen viestinnän selvittämistä. Viestintään liittyvien tutkimusten kautta ymmärrämme paremmin vaihto-opiskelijoiden sopeutumista ja pystymme hahmottamaan ne ydinasiat, jotka vaihto-opiskelijat kokevat vieraiksi saapuessaan Suomeen.

Tietoa Porvoon vaihto-opiskelijoiden mietteistä ja ajatuksia opiskelusta Porvoossa olemme saaneet vuosien varrella käytyjen keskustelujen kautta. Oma pitkäaikainen Pomy Ry:n toiminnassa mukana oleminen on antanut paljon ensikäden tietoa vaihto-opiskelijoiden ajatuksista ja kokemuksista. Käytimme hyväksemme omia kokemuksiamme sekä ajan kanssa hankittua hiljaista tietoa vaihto-opiskelijoiden sopeutumisesta. Käytännön tietoa ja ratkaisuehdotuksia ongelmiin tuli myös paljon Pomy Ry:n ja heidän kansainvälisten tutorvastaavien kautta, jotka viettävät paljon aikaa vaihto-opiskelijoiden kanssa. Tietoa vaihto-opiskelijoiden suhtautumisesta opiskeluun ja opetusmenetelmiin Porvoon HAAGA-HELIAssa saimme koulun teettämästä vaihto-opiskelijoiden palautekyselystä. Porvoon vaihtokoordinaattori Mari Austinille tekemämme kysely toi esille tärkeitä käytännön ongelmia, joita opiskelijat voivat kohdata opiskellessaan Porvoossa. Haasteelliseksi työn tekee se, että vaihto-opiskelijoiden sopeutumista Porvooseen on tutkittu melko vähän. Saimme käyttöömmme HAAGA-HELIAn vaihto-opiskelijoille suunnattujen palautekyselyjen vastaukset menneiltä vuosilta ja tarkastelemalla kyseisiä vastauksia saimme selvitettyä vaihto-opiskelijoiden kokemuksia ongelmia. Näiden vastausten avulla pyrimme työstämään opasvihkoa ja auttamaan uusien vaihto-opiskelijoiden sopeutumista Porvooseen.

2 Opinnäytetyön kuvailu

Opinnäytetyössämme pyrimme kehittämään vaihto-opiskelijoille suunnattua informaatiota sekä heille jaettavaa materiaalia. Opinnäytetyön produktina luomme opasvihkon, joka auttaa vaihto-opiskelijoita ymmärtämään suomalaisten viestintää ja tapakulttuuria. Kulttuurienvälisessä viestinnässä opiskelijat tuovat vuorovaikutustilanteeseen tietoa ja tuntemusta, joka on tyypillistä heidän edustamalleen kansalle, mutta kyseinen tieto voi olla vierasta keskustelukumppanille. Tietämys toisen henkilön kulttuurista ja tavoista on tärkeitä ensimmäisessä keskustelu vaiheessa. Tuotoksena syntyvä opasvihko jaetaan Porvooseen saapuville vaihto-opiskelijoille. Kyseisestä opasvihkosta vaihto-opiskelijat löytävät informaation, jota he tarvitsevat opiskellessaan Porvoossa. Opasvihko sisältää myös arvokasta tietoa vapaa-ajanvietto mahdollisuuksista sekä kulkuyhteyksistä Porvoossa. Opasvihko tulee lisäämään Porvoon yksikön jo tällä hetkellä jakaman materiaalin informaatioarvoa. Opasvihkossa pyrimme ottamaan henkilökohtaisemman otteen ja tuomaan esille käytännön vinkkejä ja ohjeita. Opinnäytetyömme tulee helpottamaan vaihto-opiskelijoiden tiedon saantia.

Vaihto-opiskelijoiden saadessa englanninkielistä informaatiota muun muassa Porvoosta ja sen lähialueiden tapahtumista, liikuntamahdollisuuksista, matkustamisesta, turistikohteista ja asumisesta, niin heidän mahdollisuutensa harrastamiseen ja paikallisten yhteisöjen kanssa toimimiseen paranevat. Kontaktien saaminen suomalaisiin ihmisiin sekä suomalaiseen kulttuuriin helpottaa sopeutumisongelmista selviytymistä. Tutustuminen suomalaiseen kulttuuriin minimoi kulttuurishokin aiheuttamia oireita sekä luo vaihto-opiskelijoille paremmat edellytykset positiivisten kokemusten saamiseen ja kulttuurin syvempään tuntemukseen vaihdonsa aikana.

Tällä hetkellä vaihto-opiskelijoille jaettava kansainvälinenopas ei ole mielestämme tarpeeksi kattava, eikä se tarjoa tarpeeksi käytännön informaatiota vaihto-opiskelijoille. Informaatiota pitäisi olla enemmän tarjolla Porvoosta ja sen lähialueista. Opiskeluun liittyvää informaatiota löytyy paljon HAAGA-HELIAn Internet-sivuilta, mutta se on vaikeasti haettavissa ja uusi sivujen käyttäjä eksyy helposti informaation määrään. Näemmekin, että nykyisen Pomy Ry:n, tulevan Hepo Ry:n suunnitelluilla Internet-sivuilla olisi mahdollista tiivistää vaihto-opiskelijoita koskeva informaatio järkevään ja helposti

käsiteltävään muotoon. Tuotoksena syntyvä opasvihko voisi toimia sähköisessä muodossa HAAGA-HELIA:n verkkosivuilla.

2.1 Kartoitus tiedonkeräysmenetelmistä

Opinnäytetyössämme käytettävää teoriaa hankimme alan kirjallisuudesta ja internetissä olevista artikkeleista. Opasvihkoa kootessamme käytämme apunamme HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulun nykyisiä vaihto-opiskelijoille suunnattuja ohjeita sekä heille tällä hetkellä jaettavaa kansainvälistä materiaalia. Pyrimme saamaan entisten vaihto-opiskelijoiden palautteet heidän vaihto-opiskeluajastaan. Käytämme myös hyväksi omia sekä muiden muiden porvoolaisten kokemuksia vaihtoon lähtemisestä. Perustamme tietomme osaksi kentällä tapahtuviin havaintoihin ja keskusteluihin, joita olemme käyneet vaihto-opiskelijoiden kanssa. Toimintamme Pomy Ry:ssä luo meille hyvät kontaktit vaihto-opiskelijoihin ja olemmekin vuosien varrella saaneet arvokasta kokemusta vaihto-opiskelijoiden sopeutumisesta Porvooseen. Tärkeässä osassa on myös vaihtokoordinaattorille tekemämme haastattelu.

Haastatellessamme vaihtokoordinaattori Mari Austinia käytimme teemahaastattelun periaatteita. Työssämme halusimme tehdä kyselyn käyttäen apuna teemahaastattelun periaatteita, koska mielestämme tällä tavoin saimme parhaiten esiin Austinin omat henkilökohtaiset kokemuksensa vaihto-opiskelijoiden tuntemuksista. Teemahaastattelulle on tyypillistä, että haastattelun aihepiiri on haastattelijan ja haastateltavan tiedossa, mutta kysymysten tarkkaa muotoa ja järjestystä ei ole lyöty lukkoon. Teemahaastattelu on hyvä työkalu kun halutaan saada tietoon haastateltavan omia ajatuksia, tuntemuksia, kokemuksia sekä sanatonta kokemustietoa jota haastateltava omaa. Vaihtokoordinaattorina Austin on paljon suorassa kontaktissa vaihto-opiskelijoiden kanssa, joten ongelmien ilmetessä opiskelijat tulevat usein tapaamaan häntä. Liian jäykällä ja suunnitellulla haastattelurungolla monet asiat, joita elävä vuoropuhelu toi esille, olisivat jääneet huomaamatta. (Hirsjärvi, Remes, Sajavaara 2008, 204–205.)

2.2 Käsitteet

Teoreettinen perusta rakentuu kulttuuritutkimuksen ja uuteen kulttuuriin sopeutumisen ympärille. Kulttuuria tutkittaessa painopiste on kulttuurien välisessä viestinnässä sekä kulttuurin ominaisuuksissa. Selvennämme suomalaista kulttuuria, suomalaisten tapakäyttäytymistä, valtaetäisyyttä, maskuliinista ja feminiinistä kulttuuria, yksillöllistä ja yhteisöllistä kulttuuria sekä asenteita ja arvoja. Keskeisiä käsitteitä ovat mm.

- Etnosentrisyys, eli omakulttuurikeskeisyys on luonnollista, mutta saattaa johtaa väärinkäsityksiin, kun vuorovaikutustilanteessa toisten viestejä tulkitaan väärin tai osapuolet eivät havaitse toistensa tavoitteita. (Yhteisöviestinnän perusteet, Salo-Lee 2003.)
- Nonverbaalinen viestintä, eli ei kielellinen viestintä jolla tarkoitetaan eleitä, ilmeitä, katsekontaktia, fyysistä etäisyyttä jne. Nämä asiat luovat mielikuvan välittömyydestä tai varautuneisuudesta ja läheisyydestä tai etäisyydestä. (Yhteisöviestinnän perusteet, Salo-Lee 2003.)
- Kielellinen viestintä, on nonverbaalisen viestinnän kanssa osa vuorovaikutusprosessin kokonaisuutta. (Yhteisöviestinnän perusteet, Salo-Lee 2003.)
- Korkean ja matalan kontekstin viestintätyyliä viittaavat viestinnän prosessointiin. Eli viestintätyyliä korostuu joko kielellinen viestintä vai nonverbaalinen viestintä. (Yhteisöviestinnän perusteet, Salo-Lee 2003.)
- Arvot: mm.yksilöllisyys ja yhteisöllisyys, jolla kuvaillaan yhteisöllisen ja yksilöllisen kulttuurin erilaisia opetus- ja oppimismetodeita. Esimerkiksi opettajan ja opiskelijan välinen kanssakäynti ei ole yhteisöllisessä yhteiskunnassa täysin avointa vuorovaikutusta, vaan opettaja johdattelee opiskelijaa ja antaa luvat viestimiseen. (Hofstede 1993, 94.)
- Valtaetäisyys eli epätasainen vallan jakautuminen tarkoittaa, että jonkin kulttuurin yhteisöjen jäsenet hyväksyvät epätasaisen vallanjakautumisen ihmisten välillä. (Malmberg, 1998, 74.)

Sopeutumista tutkittaessa tukeudutaan Obergin U-käyräteoriaan (kulttuurillisen sopeutumisen käyrä) ja siitä johdettuihin variaatioihin. Käyrässä esiintyvään kulttuurishokki-

vaiheeseen keskitytään eniten. Selvitämme myös mitkä asiat helpottavat kulttuuriin sopeutumista sekä erityisesti kuinka opiskelijan olisi helpompi pärjätä uudessa ympäristössä. Keskeisiä käsitteitä ovat mm.

- Akkulturaatio, eli uuteen kulttuuriympäristöön sopeutuminen. (Lumme 1999, Pro Gradu.)
- Kulttuurishokki, eli reaktio jolla kuvataan uuden kulttuuriympäristöön sopeutumisen aiheuttamaa stressiä. (Colliander 2004.)
- U-käyrä, eli kuvio jolla esitetään kulttuuriin sopeutumisen vaiheita aikajanassa. (Colliander 2004.)

3 Vieraan kulttuurin kohtaaminen

Aron (1998, 10) mukaan kulttuurien kohtaamisella tarkoitetaan tilannetta, jossa eri kulttuurien edustajat kohtaavat arkipäiväisissä tilanteissa. Kohtaamisella ei tarkoiteta kokonaisten kulttuurien kohtaamista, vaan niiden kulttuurin pienten osasten välisiä ristiriitoja, joita jokainen kulttuurin edustaja on omasta valtakulttuuristaan omaksunut. (Aron 1998, 10.)

Ulkomaille muuttaminen, olipa se sitten väliaikaista tai pysyvää, on iso muutos ihmisen elämässä. Uuden kulttuurin kohtaaminen saattaa olla jännittävää, mutta myös pelottavaa. Uuden kulttuurin arvomaailma ja sitä kautta asenteet, tavat ja tottumukset saattavat poiketa huomattavasti muuttajan omasta kulttuurista. Arkipäivän kanssakäyminen uudessa kulttuurissa saattaa tuntua oudolta ja yhteisen kielen puuttuminen aiheuttaa ongelmia sekä turhautumista. Sopeutumisprosessi tuo esiin paljon uusia tilanteita, jotka tuntuvat muuttajasta hämmentäviltä ja joita hänen ei ole tarvinnut kotimaassaan ennen kohdata. (Saviaro, Helaniemi 2005, 74 – 75.)

3.1 Akkulturaatio opiskelussa

Kaikki vieraaseen maahan pysyvästi tai tilapäisesti muuttavat henkilöt joutuvat kohtaamaan valtaväestön kulttuurin olemalla itse vähemmistön asemassa. Yksilön henkilökohtaiset ominaisuudet sekä kulttuurien tuntemus helpottavat kohtaamista. Kahden kulttuurin kohdatessa ihmiset reagoivat vieraan kulttuurin tuomiin muutoksiin.

Useimmin vähemmistökulttuurin edustaja kokee muutoksen tarpeen suuremmaksi, koska valtakulttuurin edustaja on tutulla maaperällä. Muutosta tapahtuu kuitenkin myös valtakulttuurin edustajassa, koska myös hänen tulee sopeutua monikulttuuriseen ympäristöön. (Liebkind 2000, 171.)

Kulttuurinmuutosprosessia kutsutaan akkulturaatioprosessiksi. Yksilötasolla akkulturaatiosta tai akkulturaatioprosessista puhutaan silloin, kun yksilöiden arvoissa, identiteetissä, käyttäytymisessä ja asenteissa tapahtuu muutoksia, jotka ovat seurausta kanssakäymisestä uuden kulttuurin kanssa. (Lumme 1999, Pro Gradu.) Ryhmätasolla akkulturaatioprosessissa tapahtuu taloudellisia, sosiaalisia, kulttuurisia ja poliittisia muutoksia

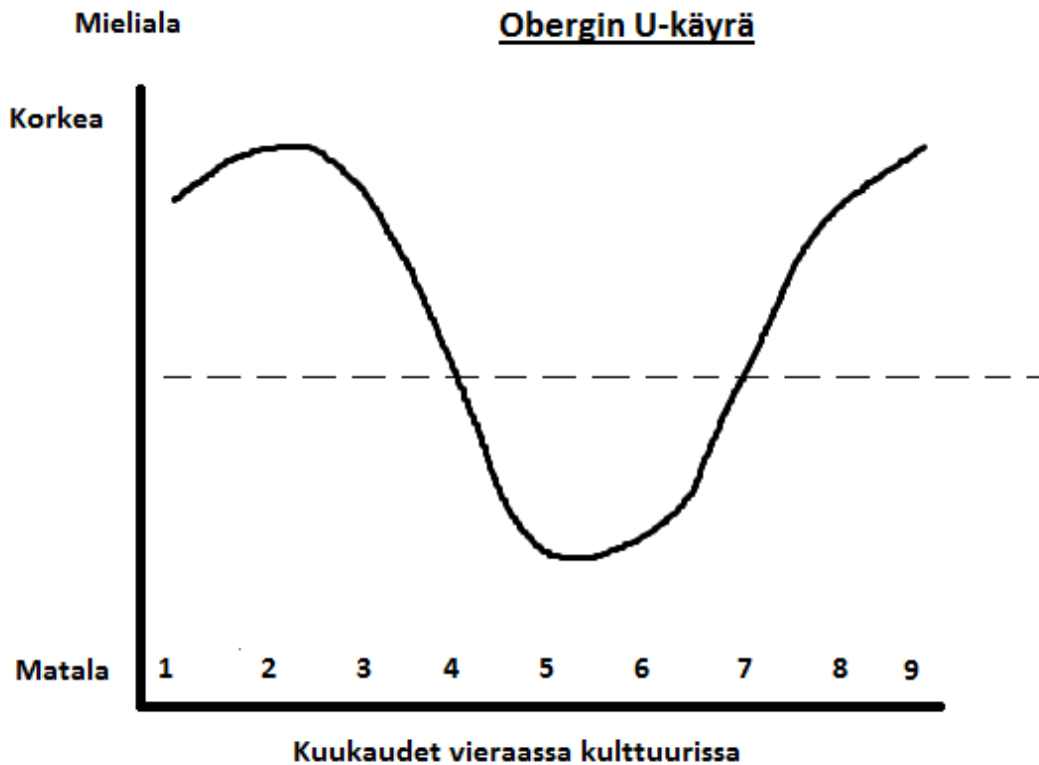
(Hoffrén 2000, siirtolaisuustutkimus). Määritelmän akkulturaatiosta laativat antropologit Redfield, Linton ja Herskovitz (1936). Käsitteellä kuvataan prosessia, jonka aikana eri kulttuureita sisältävä ryhmä joutuu toistuvaan kanssakäymiseen, sekä kulttuurilliseen ja psykologiseen kosketukseen toisen, eri kulttuureihin kuuluvia yksilöitä sisältävän ryhmän kanssa. Yleensä tämä tarkoittaa muuttajien hidasta akkulturaatiota, eli sopeutumista valtakulttuuriin. (Hoffrén 2000, siirtolaisuustutkimus.) ”Akkulturaatio -termi on sisällöltään vaihteleva ja hajanainen. Vaikka se on periaatteessa kaksisuuntainen prosessi, sitä käsitellään usein yksisuuntaisesti niin, että tarkastelun kohteena ovat nimenomaan maahanmuuttajat.” (Hoffrén 2000, siirtolaisuustutkimus.)

Opasvihkoa kootessamme meidän on mietittävä akkulturaation kaksisuuntaista merkitystä. Meidän on ymmärrettävä, ettemme voi kirjoittaa vain omasta näkökulmastamme katsottuna, vaan meidän on pystyttävä samaistumaan vaihto-opiskelijan asemaan. Opasvihkoa tehdessämme meidän on pyrittävä löytämään niitä kulttuurin osa-alueita, jotka ovat tyypillisiä nimenomaan suomalaisessa kulttuurissa ja jotka eniten erottavat suomalaisuuden muista kulttuureista. Näiden osa-alueiden tuottamiin ongelmiin meidän on pystyttävä opasvihkossamme vastaamaan.

3.2 Kulttuurisen sopeutumisen käyrä

Vieraaseen kulttuuriin sopeutumisen vaiheita kuvaillaan useimmiten Sverre Lysgaardin (1955) kehittämällä U:n muotoisella sopeutumiskäyrällä. Tämä kolmivaiheinen kehityskaari sisältää sopeutumisen kolme vaihetta: alkuihastus, kriisi ja sopeutuminen. Lysgaardin mukaan sopeutumisprosessi vie aikaa noin 20 kuukautta ja sen alin kohta on 6–18 kuukauden vaiheilla. (Colliander 2004.) Myöhemmin Oberg (1960) lisäsi teoriaan neljännen sopeutumisen vaiheen. Nykyään suurimmassa osassa kirjallisuutta U-käyrän yhteydessä mainitaankin pelkästään Oberg. (Colliander 2004.)

Vuonna 1960 suomalaissyntyinen kanadalainen antropologi Kalervo Oberg esitteli ensimmäisenä kulttuurishokin käsitteen, jolla hän kuvasi sitä negatiivista ja passiivista reaktiota uuteen tilanteeseen, joka syntyy kulttuurien kohdatessa. (Oberg 1969.)

Kuvio 1. U-käyrä.

Obergin (1960, 178-179) nelijakoisen mallin mukaan ensimmäinen vaihe on kuherruskuukausi, jota kutsutaan myös kritiikittömän ihastelun kaudeksi. Tässä vaiheessa uusi maa ja kulttuuri koetaan jännittävänä ja positiivisena asiana, koska kaikki on niin uutta ja erilaista kuin kotimaassa. Tässä vaiheessa muuttaja ei vielä arvioi kulttuuria objektiivisesti, eikä osaa tarkastella asioita oman sopeutumisensa kannalta. Riippuen olosuhteista, tämä vaihe saattaa kestää pari päivää tai jopa puoli vuotta.

Toinen ja kaikista keskeisin vaihe akkulturaatiossa on kriisivaihe. Tällöin muuttajan negatiivinen kriittisyys toista kulttuuria kohtaan kasvaa, kun arkinen todellisuus ja asioiden realismi paljastuvat. Ongelmat kielen, käsitteiden ja vieraankulttuurin arvojen kanssa johtaa turhautumiseen, ahdistukseen ja vihantunteisiin isäntämaata kohtaan. Tämä vaihe saattaa tuntua ylitsepääsemättömältä ja kotiin paluu tuntuisikin usein parhaalta vaihtoehdolta. Tästä kriittisestä vaiheesta yli päästyään muuttaja on ohittanut vaikeimman ajan, eikä vieraaseen kulttuuriin jääminen enää tämän jälkeen aiheuta ahdistusta. (Oberg 1960, 178-179.)

Obergin (1960) mukaan kolmanneksi koetaan toipumisvaihe. Tällöin pyritään etsimään keinoja kriisivaiheesta ylitsepääsemiseksi. Vierailija avautuu uudelleen kulttuuriympäristölle, esimerkiksi paikallisen kielen sekä kulttuurin opettelu ja parempi ymmärtäminen auttavat hänet kriisivaiheen yli. Muuttaja on edelleen vaikeuksissa uuden kulttuurin kanssa, mutta nyt hänen asenteensa on muuttunut. Pelkän kritisoinnin sijaan hän käyttää huumoria apunaan ja tekee pilaa ihmisistä, hän pystyy jopa nauramaan omille vastoinkäymisilleen. (Oberg 1960, 178-179.)

Neljäs ja viimeinen vaihe on sopeutuminen. Muuttaja hyväksyy maan kulttuurin ja tavat, uusi ympäristö tuntuu hänestä nyt vain toisenlaiselta elämäntavalta. Hän toimii uudessa ympäristössä ilman suurempia ongelmia, eikä ahdistus vaivaa enää kuin ajoittain. (Oberg 1960, 178-182.)

Tuotokseemme liittyen, U-käyräteoriasta voi saada vinkkejä, kuinka vaihto opiskelijoiden mielialat ja motivaatio saattavat muuttua vaihdon aikana. Alkuperäisessä Obergin käyrässä alin kohta, eli kulttuurishokin pahin vaihe iskisi 5-6 kuukauden aikoihin. Tämä tarkoittaisi sitä, että vain puoli vuotta vaihdossa olevien huonoin tunnetila osuisi juuri heidän lähtönsä aikaan. Tämä saattaa vaikuttaa heidän tuntemuksiinsa mielipiteisiin koko vaihdosta, jos heidän loppuajan tuntemuksensa ovat negatiivisia. Koko vuoden vaihdossa oleville pahimmat ajat siis osuisivat juuri vaihdon puoliväliin. Opasvihkossa tulisi siis ottaa nämä asiat huomioon ja informoida vaihto-opiskelijoita kulttuurishokista, näin he voivat varautua asiaan ja tiedostaa paremmin omaa toimintaansa.

3.3 U-käyräteorian kritiikkiä

Furnham ja Bocher (1986, 133–134) huomauttavat teoksessaan, ettei U-käyrä teoriaa voi soveltaa kaikkiin yksilöihin. Kaikki eivät koe U-käyrän mukaista sopeutumisprosessia, esimerkkinä ovat kokeneet ja maailmaa nähneet kosmopoliitit, jotka pystyvät sopeutumaan hyvin nopeasti uuteen kulttuuriympäristöön. Heidän kohdallaan käyrä ei koskaan laske kulttuurishokin tasolle. Toisaalta on myös yksilöitä, jotka eivät koe uudessa kulttuurissa kertaakaan hyviä hetkiä, eikä heidän käyränsä näin nouse lainkaan; he eivät sopeudu koskaan uuteen ympäristöönsä.

Yleisesti tutkijoiden keskuudessa Obergin U-muotoisen sopeutumiskäyrän katsotaan jo osittain vanhentuneen (Colliander 2004). Teoriaa onkin kritisoitu monen tutkijan taholta. Esimerkiksi Church (1982, 542) toteaa U-käyräteoriaa puoltavien todisteiden olevan hataria, ahdasnäköisiä ja ylileistettyjä. Ward & Bochner & Furnham (2001, 80) moittivat U-käyrää liiasta teoreettisuudesta. Heidän mukaansa se on syntynyt argumentaatiovirheiden ja spekulatiivisuuden sekoituksena. Myöhemmissä tutkimuksissa on osoitettu, että usein ihmiset eivät koe U-käyrän mukaista sopeutumista uuteen kulttuuriin. Esimerkiksi Black ja Mendenhall (1991, 241–242) keräsivät yhteen ja vertailivat 18 eri U-käyrää tutkivan teoksen tuloksia. He huomasivat, että osa tuloksista tuki U-käyräteoriaa, mutta osassa käyrä muistutti enemmänkin lattea J:n muotoista, jatkuvasti nousevaa käyrää. Joissain tuloksissa U-käyrä päti tiettyihin kansallisuuksiin, mutta taas toisiin ei.

Kaikesta kritiikistä huolimatta U-käyräteoriaa käytetään yhä sopeutumistutkimuksissa. Tämä johtuu siitä, että sen tilalle ei ole pystytty luomaan yhtä suosittua ja uskottavaa teoriaa, joka pystyisi haastamaan sen vahvan aseman sopeutumistutkimuksessa. Muut tutkimukset eivät ole pystyneet tuottamaan tarpeeksi paljon uskottavia tuloksia, joiden mukaan olisi perusteltua siirtyä käyttämään vaihtoehtoisia teorioita. (Ward ym. 2001, 82.)

3.4 Henkilökohtaiset ominaisuudet

On ymmärrettävää, että ihmisillä on erillaisia ominaisuuksia, eivätkä kaikki sopeudu samassa tahdissa tai sopeutumisteorioiden esittämällä tavalla. Yksillölliset sopeutumiskokemukset ja asenteet voivat vaihdella hyvinkin paljon saman kulttuuriryhmän sisällä. Saman henkilön sopeutumisprosessi voi edetä eri tahtia elämän eri elämänalueilla. (Liebkind 1994, 236-237.) Voi olla, että vaihto-opiskelija sopeutuu hyvin esimerkiksi Suomessa ja HAAGA-HELIA:ssa käytettäviin opetusmenetelmiin ja menestyy koulussa, mutta vapaa-aikanaan hänellä on vaikeuksia toimia uudessa kulttuurissa, eikä hän ainakaan vielä ole löytänyt keinoja nauttiakseen koulun ulkopuolisesta elämästä.

Onnistunut kulttuurien kohtaaminen vaatii hyvää havainnointikykyä ja taitoa tunnistaa toisen kulttuurin erilaisia ominaisuuksia ja tapoja. Henkilökohtaisia asenteita ja käsityksiä tulee voida kyseenalaistaa ja pyrkiä päästämään irti ajattelusta, jonka mukaan oma

kulttuurimme on ylivertainen muihin kulttuureihin nähden. Tästä omakulttuurikeskyydestä käytetään myös sanaa etnosentrisyys. Kulttuurin ymmärtäminen edellyttää uteliaisuutta, nöyryyttä, rohkeutta arvostaa eri toimintatapoja sekä halua oppia uuden kulttuurin tapoja ja niiden syvempiä merkityksiä. Mitä huonommin ulkopuolinen tuntee kohdemaan kulttuuria ennen muuttoa, sitä vaikeampaa hänen on ymmärtää sitä muuton jälkeen. Kansainvälisyyteen pyrkivä metropoliitti, vuorovaikutustaitoinen, empaattinen ja ulospäin suuntautunut ihminen pystyy sulautumaan helpoiten sulautumaan uusiin kulttuureihin. (Salo-Lee ym. 1996, 116–117.) Monikulttuurisen osaaminen ydin on toisen ihmisen kunnioitus ja pyrkimys asettua hänen asemaansa. (Valjus, Sonja 2006).

Kulttuurienvälinen kompetenssi, eli pätevyys tai tehokkuus koostuu tiedoista, taidoista ja asenteista. Se mitä nämä käytännössä tarkoittavat, vaihtelee tilanteen ja vaatimusten mukaan. Vaikka ihmisen tiettyjen henkilökohtaisten ominaisuuksien on havaittu helpottavan kulttuurienvälistä kohtaamista, ei voida sanoa että olisi olemassa jokin tietty kompetenssi jonka pitäisi jolla tilanteessa ja kaikissa kulttuureissa. Huomioitavaa on myös, että vahvuudet voivat osoittautua joissain tilanteissa heikkouksiksi. Yhdessä tilanteessa aloitteellisen, itsevarman ja ihmissuuntautuneen henkilön ominaisuudet saattavat olla toimivia piirteitä, mutta sopimattomia ympäristössä, jossa tarvitaan rauhallisuutta, pitkäjänteisyyttä ja herkkyyttä. (Valjus, Sonja 2006.) Kulttuurienväliset taidot realisoituvat vasta käytännön vuorovaikutusprosessissa toisen ihmisen kanssa, sillä kanssakäymiseen tarvitaan aina kaksi ihmistä, joten pelkästään toisen henkilön kulttuurienvälinen kompetenssi ei riitä. (Parks 1994, 594). ”Kulttuurien välinen kompetenssi on siis jatkuva itsereflektiota edellyttävä vuorovaikutusprosessi, jossa ihminen joutuu punnitsemaan niin kulttuurisia asenteitaan, arvojaan ja normejaan kuin tietojaan ja käyttäytymistäänkin.” (Valjus, Sonja 2006.)

4 Kulttuurienvälinen viestintä

Kulttuurienvälistä viestintää on ollut olemassa pitkään. Liisa Salo-Lee, Raija Malmberg, Raimo Halinoja ovat kirjoittaneet aiheesta kirjan, *Me ja Muut kulttuurien välinen viestintä* 1998. Salo-Lee kirjoittaa aiheesta seuraavaa ”kulttuuri opitaan viestinnän välityksellä ja sitä ylläpidetään ja siihen vaikutetaan viestinnän kautta.” (Salo-Lee 1998, 7) Tällä tarkoitetaan, että taustamme vaikuttavat vahvasti viestintäämme ja kulttuurilliset tottumuksemme heijastuvat tulkintaamme. Asenteet ja arvot voivat vääristää viestiä, kun viestintää harjoittavat kaksi eri kulttuurin omaavaa henkilöä. Onkin tärkeätä, että kulttuurien välistä viestintää tutkitaan, koska tämä helpottaa viestinnässä tapahtuvien ongelmien ratkomista. Vaihto-opiskelijoiden välillä tapahtuu kulttuurien välistä viestintää. Selvittäessämme heidän sopeutumista uuteen ympäristöön, kartoitamme samalla heidän viestintää. Vaihto-opiskelijat voivat kokea suomalaisen viestimisen opetuksessa vieraaksi ja tämä saattaa hidastaa heidän opiskeluansa. (Salo-Lee 1998, 7–8.)

Kulttuuri on vahvasti läsnä joka päiväsessä toiminnassamme. Kirjassa *Me ja Muut kulttuurien välinen viestintä* (1998), Liisa Salo-Lee käyttää kulttuurista metaforaa jäävuori. Tällä jäävuori metaforalla Salo-Lee, kuvastaa, että kulttuurista on nähtävissä jäävuoren tavoin vain murto-osa. Yleisimpinä kulttuurin osa-alueina nähdäänkin esimerkiksi, kieli, ruokailutottumukset, pukeutuminen tai käytöstavat. Loput kulttuurin ominaisuuksista piilevät kuitenkin jäävuorentavoin pinnan alla. Vaihto-opiskelija voi osoittaa turhautumistaan tai oppimisvaikeuttaan eri tavalla kuin esimerkiksi suomalainen opiskelija. (Salo-Lee 1998, 7–8.)

Tietämys vieraasta kulttuurista edesauttaa kanssa keskustelijoita ymmärtämään toistensa käyttäytymistä ja elämänarvoja. Kyseinen tuntemus säätelee pitkälle sitä, millaiseksi vuorovaikutustilanne muotoutuu. Salo-Lee, sivuuttaa aihetta seuraavin sanoin; ”Kulttuurienvälisessä viestinnässä ratkaisevaa ei ole se mitä näytät vaan se miten se nähdään, eikä se mitä sanot, vaan miten se kuullaan.” (Salo-Lee 1998, 21) Kyseinen esimerkki kuvastaa, kuinka eri kulttuurin omaavat henkilöt suhtautuvat eri tavoin eri asioihin. Kulttuurieroista syntyykin helposti väärinkäsityksiä, jotka näkyvät viestinnässä. Keskus-

telu on helpompaa, kun kanssa kumppani on syntyperältään samaa maata tai henkilöt tietävät toistensa kulttuurilliset arvot. (Salo -Lee 1998, 21.)

Yhteinen äidinkieli ei ole ainut tekijä, joka luo hyvät puitteet keskustelulle tai yhtäläiselle kulttuurille. Kulttuurien välisessä viestinnässä on onnistuttu silloin kun oman ja toisen kulttuurin väliset erot ja yhtäläisyydet on tiedostettu molemmin puolin. Kyseinen tietotaito auttaa keskustelijoita varomaan omien kulttuurillisten tai uskonnollisten piirteiden esiintuomista. Varsinkin silloin, kun niistä pelätään aiheutuvan hämmennystä tai kielteisiä reaktioita kuuntelijoille. (Salo -Lee 1998, 21; Pirkko Muikku-Werner & Erkki Savolainen 1999.)

4.1 Kulttuurit ja opiskelu eri instituutioissa

Eri opiskelutavat ja metodit kertovat kulttuuristamme, synnyinmaastamme ja oppimistamme. HAAGA-HELIA:ssa opiskelu tapahtuu suurelta osin ryhmissä ja sosiaaliset taidot nousevat täten suureen arvoon. On huomioitava, että eri kulttuureista saapuvilla vaihto-opiskelijoilla on erilainen oppimiskulttuuri ja he ovat tottuneet erilaiseen etäisyyteen niin opettajien kuin opiskelijoiden kesken. Salo-Lee jaottelee ihmisten välistä etäisyyttä seuraaviin luokkiin; Yksilöllisyyttä korostaviin kulttuureihin, kuten Englanti, Yhdysvallat, Australia sekä yhteisöllisyyttä korostaviin kulttuureihin, kuten Latinalainen Amerikka ja Etelä- Eurooppa. Yksilöllisissä kulttuureissa koskettelu ja läheisyys on vähäisempää kuin yhteisöllisimmiksi koetuissa kulttuureissa. Lisäksi Salo-Lee toteaa, että ilmastolla on vaikutusta etäisyyteen, kosketteluun ja ihmisten välisen tilan määrittämiseen. (Salo-Lee 1998, 63) Kyseiseen tilaan liittyvät käytännöt ja tavat voivat helposti aiheuttaa vaikeita tilanteita eri kulttuuritaustan omaaville henkilöille, kuten vaihto-opiskelijoille. (Salo-Lee 1998, 63)

Pukeutuminen, läsnäolokäyttäytyminen ja väärinymmärrykset saattavat herättää ennakkoluuloja sekä stereotypioita kulttuureita kohtaan. Kulttuurien välisessä viestinnässä stereotypiat muodostuvat ongelmaksi niiden muuttuessa yleistyksiksi. Tällöin alamme määrittämään tietyn kulttuurin arvoja esimerkiksi mediasta saatujen kuvien perusteella. Arvomaailmojen ja ajattelutapojen kohtaaminen saattaa aiheuttaa erimielisyyksiä ja konflikteja. Esimerkiksi voisimme kuvitella vaihto-opiskelijan joka omaa eri uskonnon

katsomuksen kuin pohjoismaalainen opiskelija. Tällöin opetuksessa tulisi huomioida, ettei esimerkkeinä käytetä mitään toisen uskontoa loukkaavaa materiaalia. Nämä mahdolliset risti riitaisuudet pystyttäisiin selvittämään, jos ymmärrämme tarpeeksi hyvin vieraita kulttuureja. Oppiessamme uusia kulttuureja opimme myös sopeutumaan uusiin tapoihin. Samalla kulttuurien välisen viestinnän tuntemus tulee entistä tärkeämmäksi. (Salo-Lee 1998, 17–18.)

4.2 Valtaetäisyys opetuksessa

Valtaetäisyydellä tarkoitetaan, että ”jonkin kulttuurin yhteisöjen jäsenet hyväksyvät epätasaisen vallanjakautumisen ihmisten välillä”. Malmberg kiteyttää kirjassaan *Me ja muut kulttuurien välinen viestintä* (1998, 74). Koulussa opiskelijoiden ja opettajien välinen valtaetäisyys voi vaihdella suuresti maakohtaisesti. Vaihto-opiskelijat, jotka saapuvat Suomeen voivat yllättyä, koska suomalaiset ovat tottuneet melko pieneen valtaetäisyyteen. Suuren valtaetäisyyden maissa eriarvoisuus on vahvasti läsnä myös opetuksessa. Opiskelijat kunnioittavat opettajiaan, opettaminen on opettajakeskeistä ja luokassa vallitsee tiukka kuri. Opettaja antaa ohjeita ja on usein se, joka antaa luvan viestiä. (Malmberg 1998, 73–74.)

Valtaetäisyyteen on aina liitetty jollain tapaa ihmisten välinen epätasa-arvoisuus. Tällä tarkoitetaan sitä, että toinen henkilö omaa suuremman auktoriteetin tai vallan kuin toinen henkilö. Suomessa tätä valtaetäisyyttä ja hierarkiaa on pyritty kaitsemaan demokration sekä tasa-arvoisuuden avulla. Suomessa ihmisten välinen valtaetäisyys koetaan usein pieneksi. Pienen valtaetäisyyden maissa lapsia kehoitetaan huolehtimaan omista asioistaan ja kokeilemaan siipiään jo nuorena iässä. Suuren valtaetäisyyden maat kuten Etelä-Euroopan valtiot Ranska, Italia, Espanja, Kreikka, Portugal jne. eroavat Suomesta hierarkian ja käyttäytymisen saralla. Saamme vuosittain useita vaihto-opiskelijoita oppilaitoksiimme kyseisistä maista, mutta heidän sopeutuminen ja tottuminen suomalaiseen arvomaailmaan voi aluksi olla hankalaa. Vaihto-opiskelija voi yllättyä tunneilla vallitsevasta vuorovaikutuksesta opiskelijan ja opettajan välillä. (Malmberg 1998, 73–74.)

Eri maissa ja kulttuureissa vallitsevat eri käyttäytymissäännöt. Hollantilainen tutkija Geert Hofstede kuvailee valtaetäisyyttä kirjassaan *Mielen ohjelmointi*(1993) seuraavasti: ”Maissa, joissa valtaetäisyys oli pieni, alaisten riippuvuus esimiehestä oli vähäinen ja niissä suosittiin alaisten kanssa neuvottelevaa johtajaa. Maissa joissa valtaetäisyys oli suuri, alaiset olivat suunnattomaan riippuvaisia esimiehestään”. (Hofstede 1993, 48)

Esimies ja alainen voidaan mielestäni liittää osaltaan myös oppimisympäristöön. Opettaja toimii vallanjakajana ja opiskelija vastaanottaa ohjeita. Suuren valtaetäisyyden maissa opiskelijat ovat kenties tottuneet saamaan tarkkoja neuvoja, eivätkä täten välttämättä ymmärrä Suomen korkeakouluissa vallitsevaa itseohjautuvaa oppimismallia. Kyseiseen opasvihkoomme pyrimme selvittämään hieman suomalaisia oppimistapoja, joiden avulla vaihto-opiskelijoiden olisi helpompi opiskella suomalaisessa instituutiossa. Hofstede muistuttaa vielä kirjassaan, että opettaminen on varsin opettajakeskeistä ja yksilöllistä. Opettaja luo luokkakurin omien tapojensa ja tottumustensa mukaan, mutta maakohtaisella valtaetäisyydellä on selkeästi vaikutusta opettajan opettamismaneereihin. (Hofstede 1993, 48, 55 – 56, 58.)

Pienen valtaetäisyyden kulttuurissa opettaja neuvottelee alaisten kanssa ja toivoo näiltä oma-aloitteisuutta ja palautetta omasta toiminnastaan. Työ tehdään tiimeissä ja näissä ryhmissä jokaisella on suuri valta päättää omasta työstään ja sen organisoinnista. Suureen valtaetäisyyteen tottunut voi olettaa, että esimies antaa yksityiskohtaiset ohjeet ja työtä valvotaan tarkasti. Tasa-arvoisuutta korostavassa työyhteisössä opettajan ja opiskelijan ero voi olla hämmentävän matala ja esimerkiksi yhteisiin opiskelupalaveriin osallistuminen ja niissä puhuminen on varsin yleistä. (Hofstede 1993, 55–56; Mover, Monikulttuurinen ohjausverkko 2010.)

4.3 Yhteisöllisyys ja yksilöllisyys oppimisessa

Yksilöllisyys ja yhteisöllisyys ovat vaikuttavia tekijöitä kun tarkastellaan kulttuurien eroja sekä niiden vaikutusta oppimiseen. Hofsteden mukaan yhteiskunnan teollistuminen, kaupunkilaistuminen ja globalisoituminen lisäävät yksilöllisyyden korostumista. Teollistuneet maat, kuten Yhdysvallat, Iso Britannia, Saksa, Kanada ja Pohjoismaat jne. ovat useiden tutkimusten mukaan varsin yksilöllisiä. (Hofstede 1993, 81) Yksilöllisyyden ja yhteisöllisyyden vaikutus viestintään on otettava huomioon, kun tarkastellaan vaihto-

opiskelijoiden sopeutumista suomalaiseen kulttuuriin. Kollektiivisissa eli yhteisöllisissä kulttuureissa, opettamiseen kuuluu se, että opettaja kohdistaa kysymyksensä henkilökohtaisesti tietylle opiskelijalle. Kollektiivisissa maissa on normaalia että, opiskelijajoiden perhetausta tai etninen uskonto on sama kuin opettajalla, saattavat odottaa tai saada erityiskohtelua opettajalta. Näissä kollektiivisissa yhteiskunnissa ei ole moraalitonta kohdella omaa etnistä ryhmäänsä tai perheenjäseniä paremmin kuin muita. Vaih-to-opiskelijat voivat siis saada hyvinkin erilaista kohtelua Suomessa, kuin mihin he ovat tottuneet kotimaassaan. Tämän takia heidän kohtelussaan on syytä ottaa huomioon saapuvatko he kollektiivisesta vai yksilöllisestä maasta. Voidaan todeta että opetuksessa, yksilöllisyys saa aikaan suorempaa viestintää, ja yhteisöllisyys luo epäsuorempaa viestintää. Tällä tarkoitetaan, että opettajan ja opiskelijan välinen kanssakäynti ei ole yhteisöllisessä yhteiskunnassa täysin avointa vuorovaikutusta vaan opettaja johdattelee opiskelijaa ja antaa luvat viestimiseen. (Hofstede 1993, 81–83 & 94–95.)

Yksilöllisessä yhteiskunnassa opetus on tasa-arvoisempaa ja luokassa opiskelijat odottavat tulevaisuutta kohdelluiksi puolueettomasti. Vastaväitteitä ja luokassa vallitsevaa avointa keskustelua pidetään normaalina ilmiönä yksilöllisissä kulttuureissa. Tosin tässäkin kohdassa opettaja luo auktoriteetillään ja ohjeillaan kurin luokkaan. Luokassa vallitseva vuoropuhelu on mahdollista vain jos opettaja antaa opiskelijalle valtuudet keskusteluun. Myös koulutuksen ydinajatus ja tarkoitus eroavat hieman yksilöllisessä sekä yhteisöllisessä kulttuurissa. Yksilöllisen yhteiskunnan kouluttamisperiaatteena on valmentaa yksilöä pitkän elämän ajatuksena on, että oppiminen on elinikäistä ja kouluttautuminen jatkuu vielä yliopiston jälkeen erilaisten kurssittautumisten kautta. Kollektiivisessä yhteiskunnassa opiskelu koetaan tarpeelliseksi vain nuorena. ”Oppiminen nähdään usein kertaruuskeena, joka koskee vain nuoria” Hofstede kirjaa (Hofstede 1993, 95). Nuorten koetaan tarvitsevan opiskelua, jotta he voivat oppia elämään yhteiskunnan tarpeiden mukaisesti (Hofstede 1993, 94–95).

Maskuliininen ja feminiininen kulttuuri eroavat toisistaan oppimisympäristönä monella tavalla. Maskuliinisemmissä kulttuureissa opiskelija pyrkii usein olemaan luokan paras eli malliopiskelija. Feminiinisissä kulttuureissa opiskelija taas arvostellaan keskiarvon mukaan, eikä varsinaista kilpailemista opiskelijoiden välillä näy niin vahvasti kuin mas-

kuliinisessa kulttuurissa. Opiskeluun liittyvät paineet koetaan myös hieman eri tavalla maskuliinisessa ja feminiinisessä oppimisympäristössä. Koulutöissä ja kokeissa epäonnistuminen koetaan maskuliinisissa kulttuureissa vahvemmin kuin feminiinisissä.” Voimakkaan maskuliinisissa maissa, kuten Japanissa ja Saksassa, lehdissä kerrotaan joka vuosi opiskelijoiden itsemurhista epäonnistuneiden tenttien jälkeen” (Hofstede s.133) Myös opettajien ja opiskelijoiden arviointi sekä opiskeluperusteet ovat erilaisia näissä kahdessa eri kulttuurissa. Maskuliinisissa kulttuureissa ammatin ja alan valintaa ohjaa voimakkaasti raha sekä oletetut uramahdollisuudet. Feminiinisissä kulttuureissa vuorostaan opiskelijan kiinnostuksen kohteet tai mielekäs ala, merkitsevät enemmän kuin raha tai uramahdollisuus. Vaihto-opiskelijat, jotka saapuvat maskuliinisesta maasta saattavat yllättyä Suomen erilaisesta feminiinisestä opiskeluympäristöstä. (Hofstede 1993, 131–134.)

4.4 Suomalaisuus ja suomalaisten tapakulttuuri

Suomi on suhteellisen helppo maa vierailija, koska kulttuurimme on hyvin suvaitsevaisia. Suomalaisten toiminta ja käyttäytyminen on selvästi eurooppalaista, vain joitakin maakohtaisia poikkeuksia lukuun ottamatta. Asenteet täällä ovat vapaamielisiä ja on hyvin epätodennäköistä, että vierailija voisi tehdä perusteellisia sosiaalisia tai etiketti virheitä, jotka vahingoittaisivat vieraan ja hänen isäntänsä välejä. Suomessa käytöksen normit ovat melko vapaita ja rentoja, normaalista poikkeavaa käytöstä käsitellään ymmärtävästi ja huumorilla. (Alho, Raunio, Virtanen 1996.)

Suomi on maa jossa puhutulla sanalla on suuri merkitys. Sanat pyritään valitsemaan tarkkaan ja niiden tarkoitus on pelkästään välittää viesti kuulijalle. Tämä on ehkä merkittävin ja tärkein poikkeavuus muista Euroopan maista, jonka Suomeen matkaavan tulisi tietää. Suomessa sanoilla on aina iso merkitys, siksi on usein tapana sanoa niin vähän kuin mahdollista ja välttää turhaa ”small talkia”. (Alho, Raunio, Virtanen 1996.)

Kulttuuriin tottumattomasta saattaa tuntua, että suomalaiset olisivat epäkohteliaita ja hiljaisia. Yksi syy tähän tunteeseen on, että Suomessa kommunikaatiossa on totuttu suoraan ja rehelliseen mielipiteiden ilmaisuun. Keskustelu on myös usein epämuodollista ja sinuttelu yleistä. Suomessa on tärkeää kunnioittaa toisen yksityisyyttä, joten yleensä

ihmiset keskittyvätkin omiin asioihinsa. Usein sanotaankin, että suomalaisiin saattaa olla vaikea tutustua, mutta tutustumisen jälkeen ystävydestä tulee elinikäistä. Kulttuuri on yksilökeskeistä, nyky-Suomessa yhteiskunnan perustana on yksilö, eikä enää perhe. Tämä suuntaus on tyypillistä monelle muullekin länsimaalle. (Maahanmuuttajien verkopalvelu, 2005.)

5 Vaihto-opiskelijoille suunnatun palautekyselyn analysointia

Viittaamme seuraavassa osiossa HAAGA-HELIA:n vaihto-opiskelijapalautteisiin. Opinnäytetyön liitteiksi olemme valinneet palautekyselyiden tiivistelmät. Palautekyselyt kokonaisuudessaan ovat saatavilla pyynnöstä Porvoon vaihtokoordinaattori Mari Austinilta. Paneudumme opinnäytetyössämme vaihto-opiskelijoiden kulttuureihin ja niiden eroavaisuuksiin. Lukiot, yliopistot ja ammattikorkeakoulut ottavat vuosittain useita vaihto-opiskelijoita opetuksensa. Oppilaitokset seuraavat maailman kehitystä, joka on vahvasti kulkemassa kohti monikulttuurista toimintamallia. Onkin normaalia, että oppilaitosten käytävillä kuulemme useita eri kieliä ja tapaamme eri kulttuurin omaavia opiskelijoita. HAAGA-HELIA:n vaihto-opiskelijoille vuonna 2009 suunnatun palautekyselyn mukaan, opetuksen teoreettinen sisältö koettiin heikoksi, varsinkin Porvoon yksikössä. Tämä saattaa, osaltaan johtua siitä, että ammattikorkeakoulut käyttävät yliopistojen sijaan työelämäläheisempää opetusmetodia. **Eurooppalaisissa yliopistoissa opiskelu saattaa olla enemmän luentomaista kuin vuorovaikutus- ja ryhmätyövaltainen opiskelu Porvoon toimipisteissä** Suomen ammattikorkeakouluissa opiskelijoita koulutetaan työelämän haasteisiin, eivätkä luennot täten ole yhtä teoreettisia kuin esimerkiksi yliopistoissa. Eurooppalaisessa yliopistossa opiskelevalle vaihto-opiskelijalle tämä saattaa tuntua vieraalta. (Palautekyselyn koonti syksy 2008 liite 1; Palautekyselyn koonti kevät 2009 liite2.)

HAAGA-HELIA:n keväällä (2009) suorittaman vaihto-opiskelijoille suunnatun palautekyselyn mukaan, Porvoossa opiskelleet vaihto-opiskelijat olivat pääsääntöisesti tyytyväisiä viettämäänsä lukukauteen. Palautekysely lähetettiin 13.5.2009 sähköpostitse yhteensä 19 vaihto-opiskelijalle, jotka opiskelivat Porvoossa keväällä 2009. Kyselyyn vastasi 10 opiskelijaa. Samankaltainen palautekysely lähetettiin 11.12.2008 syksyllä opiskelleille vaihto-opiskelijoille, joista kyselyyn vastasi 9 opiskelijaa. Tämän lisäksi haastatelimme Mari Austinia, joka toimii Porvoon Pomo-talon vaihtokoordinaattori HAAGA-HELIA:ssa. Palautekyselyissä vaihto-opiskelijoilta kyseltiin muun muassa asumisesta, sosiaalisesta ja taloudellisesta hyvinvoinnista, HAAGA-HELIA:n tarjoamista palveluksista, instituution imagosta, kurssitarjonnasta sekä opetuksen tasosta. Kyselyissä ilmi tulleiden ongelmakohtien ja parannusehdotusten avulla pystymme hahmottamaan ne

asianhaarat joihin vaihto-opiskelijat toivoisivat parannusta. (Palautekysely syksy 2008 liite 1; Palautekysely kevät 2009 liite2.)

Porvoon oppilaitokset eli Pomo-talo ja Point-talo olivat vaihto-opiskelijoiden mielestä moderneja sekä laadukkaita toimipisteitä. Tietokoneiden ja kirjaston käyttömahdollisuuksia pidettiin yleisesti ottaen hyvinä. Tämä viestii siitä, että vaihto-opiskelijoiden perehdytys oppilaitokseen on onnistunut riittävän hyvin. Tarjolla olevia tietoteknisiä palveluita on osattu käyttää ja tietokoneiden kapasiteetti on ollut riittävä. Opetuksen tasoa kritisoitiin hieman. Syksyllä 2008 vastanneista vaihto-opiskelijoista 44 % piti luento-
tojen tasoa tyydyttävänä. Opettajien ammattitaitoa ei kritisoitu, mutta luento-
teoreettiseen antiin oltiin tyytymättömiä. Opettajien erilaiset opetustyyli-
t ja tavat voivat myös vaikuttaa luento-
jen viihtyvyyteen. **Pomy Ry voisi kuvailla kursseja sekä niiden sisältöä vaihto-opiskelijoille niin, että opiskelijat ymmärtäisivät mitä asioita kursseilla painotetaan ja kuinka ne käytännössä opiskellaan.** (Palautekyselyn koonti syksy 2008 liite 1; Palautekyselyn koonti kevät 2009 liite2.)

Asumisesta saatiin hieman eriäviä mielipiteitä. Asuntolan isännöitsijän englanninkielen taidottomuutta ihmeteltiin Porvoossa. Asuntolat miellettiin hyväksi ja vaihto-opiskelijat kokivat hyvänä asiana sen, että kaikki opiskelijat asuivat lähekkäin, jolloin kanssakäyminen opiskelijoiden kesken helpottuu. **Asuntoloiden isännöitsijät voisivat tehdä yhteistyötä esimerkiksi Pomy Ry:n johtokunnan henkilöiden kanssa, ettei kieli-
muuri ongelmaa syntyisi.** Ilmaiset saunavuorot on koettu mielekkäänä asumislisänä. Asuntoloihin perehdyttämisen voisi hoitaa paremmin. Vaihtokordinaattori Mari Austin kertoi hoitavansa byrokraattiset paperit ja asiakirjat vaihto-opiskelijoille heidän asuntoonsa, joka varmasti helpottaa opiskelijoiden sopeutumista. Yleisten tilojen kuten, pe-
lihuoneen ja saunan esittelyä voisi kuitenkin parantaa, jotta aloittavat opiskelijat löytäisivät helpommin tärkeimmät tilat. Korkeita asumiskustannuksia kritisoitiin ja Suomi koettiin kalliiksi maaksi. **Säästämistä ja kuluttamista voitaisiin neuvoa Pomy Ry:n toiminnassa. Esimerkiksi bussilla matkustaminen on Porvoossa hyvin kallista ja käytössä oleva vaihto-opiskelijoille suunnattu pyörävuokraus panttia vastaan on hyvä keino säästää rahaa.** (Palautekyselyn koonti syksy 2008 liite 1; Palautekyselyn koonti kevät 2009 liite2.)

Vaihto-opiskelijoiden viihtyvyyttä voitaisiin parantaa esittelemällä Porvoon liikunta ja vapaa-ajan harrastus mahdollisuuksia. Syksyllä 2008 palautekyselyyn vastanneet kirjoittivat, ettei Helsingissä eikä Porvoossa ole tarpeeksi tekemistä vapaa-ajalle. Pomy Ry voisi olla yhteydessä eri urheiluseuroihin ja palveluita tarjoaviin yrityksiin. Pomy Ry voisikin neuvotella opiskelijoille alennuksia esimerkiksi joihinkin tapahtumiin, uimahalleihin, kuntosaleille, keilaushalleille tai biljardisaleihin. **Yhtenäisiä iltoja voisi kehittää Porvoossa. Helsingissä järjestetään tapahtumia ja tapaamisia kaikkien vaihto-opiskelijoiden kesken, mutta Porvoossa Pomy Ry voisi järjestää esimerkiksi keran kuussa, jonkin maan teema illan jossa vaihto-opiskelijat voisivat esitellä maansa kulttuuria, tansseja tai esittää musiikki esityksiä.** Osa syksyllä 2008 vastanneista vaihto-opiskelijoista koki Porvoon synkäksi ja masentavaksi paikaksi. Huonon sään takia ulkoilu voi jäädä varsin vähäiseksi ja täten erilaiset yhteiset illat voisivat piristää vaihto-opiskelijoiden arkea. Porvoossa järjestetty tehotuistai, jossa kaikki opiskelijat voivat urheilla yhdessä joko ulko tai sisätiloissa on mielestämme toimiva systeemi. Samantapaisia yhteisiä elokuvailtoja tai ajanviettoiltoja joissa vaihto-opiskelijat voivat esittää kysymyksiä tutoreille. (Palautekysely syksy 2008 liite 1; Palautekysely kevät 2009 liite2.)

Tutortoimintaa pidettiin yleisesti ottaen toimivana. Kehuja sai myös Pick up- palvelu, jossa vaihto-opiskelijat haetaan ja kuljetetaan lentokentälle. Kritiikkiä on saanut matkatavaroiden kalliit lisämaksut mikäli matkalaukku painaa lähtiessä liian paljon. Tästä aiheesta voisi informoida vaihto-opiskelijoita paremmin, ettei heidän tarvitsisi jättää heidän tavaroitaan lentokentälle. Maksut saattavat nousta satoihin euroihin, koska lentoyhtiöt verottavat todella suuren summan ylimääräisistä matkalaukku kiloista. Pomy Ry voisi ainakin ilmoittaa kyseisestä käytännöstä. Keväällä 2009 tehdyssä palautekyselyn avoimissa vastauksissa kirjoitettiin, että tutor opiskelijat viettivät hyvin aikaa vaihto-opiskelijoiden kanssa ensimmäisinä päivinä. **Vaihto-opiskelijat kuitenkin toivoivat, että tutorit olisivat heidän tukena koko lukukauden eikä vain perehdyttämisaikaa.** (Palautekyselyn koonti syksy 2008 liite 1; Palautekyselyn koonti kevät 2009 liite2.)

5.1 Vaihtoon lähtemisen syitä ja motiiveja

Vaihtoon lähtemisen syistä ja motiiveista saimme tutkimustietoa Hanna Hietaluoman vuonna 2001 CIMO:lle tekemästä ”Why Finland?” –selvityksestä. CIMO (Centre for International Mobility) on kansainvälisen liikkuvuuden ja yhteistyön keskus ja kansainvälisten asioiden asiantuntija- ja palveluorganisaatio. Selvityksen tarkoitus oli löytää syitä miksi opiskelijat valitsivat tulla Suomeen opiskelijavaihtoon. Pääpaino oli päätöksentekoprosessissa sekä siihen vaikuttavissa tekijöissä ja mielikuvissa. Kyselytutkimukseen osallistui suomen korkeakouluihin syksyllä 2000 saapuneita vaihto-opiskelijoita. Kyseleyn vastasi yhteensä 561 vaihto-opiskelijaa, 52 eri maasta. (Hietaluoma 2001.)

Erilaiset vaihto-ohjelmat kuten Erasmus, luovat opiskelijoille vaivattomia tapoja vaihtoon lähtemiseen. Opiskelijavaihto-ohjelmat madaltavat vaihtoon lähtemisen kynnystä. CIMO:n selvityksestä käy ilmi, että oma korkeakoulu on paras ja käytetyin informaatiokanava kun opiskelijat etsivät tietoja vaihtomahdollisuuksista. Selvityksen mukaan tärkeimpiä syitä Suomen valintaan vaihtokohteena oli suomalaisten korkeakouluja hyvä maine, runsas ja monipuolinen englanninkielisten kurssien tarjonta, tiettyjen alojen huippuosaaminen sekä erilainen kulttuuri ja luonto. Vaihtoon lähtemisen tärkeimpiä motiiveja kysyttäessä suurin osa opiskelijoista listasi syiksi kasvun ihmisenä, mahdollisuuden opiskella englanniksi, kielitaidon parantamisen ja vieraankielen oppimisen sekä urakehityksen. Vaikka mainontaa sekä informaatiota vaihto-ohjelmista on paljon saatavilla, syntyy päätös vaihtoon lähtemisestä yleensä suhteellisen itsenäisesti. Selvityksen mukaan eniten opiskelijoiden päätökseen vaihtoon lähtemisestä vaikuttavat opiskelutoverit ja ystävät. (Hietaluoma 2001.)

5.2 Vaihto-opiskelijoiden määrät

Selvityksen perusteella tärkeä motiivi vaihtoon lähtemiseen oli englanninkielinen opiskelu ja kieliharjoittelu. Tämä näkyi myös opiskelijoiden kohdemaatoiveissa, joissa Suomi sijoittui toiseksi ennen Yhdysvaltoja, Iso-Britannian ollessa melko selvästi suosituin vaihtokohde. (Hietaluoma 2001.) Suomeen saapui vuonna 2008 yhteensä 2510 ulkomaista korkeakouluopiskelijaa (cimo.fi). Mari Austin teettämästä kyselystä (6.4.2010) saamamme tiedon perusteella syksyllä 2009 Porvooseen saapui 35 vaihto-opiskelijaa ja

seuraavana keväänä 2010 saapuneita oli 13. Vaihto-opiskelijoiden määrät vaihtelevat hieman vuosittain, mutta Austinin mukaan jakauma menee aina niin, että keväällä tuloja on vähemmän kuin syksyllä.

”Why Finland?” –selvityksen mukaan opiskelijoilla on hyvin myönteinen kuva suomesta opiskelumaana. Tärkeimpiä tähän kuvaan vaikuttaneita tekijöitä oli suomalaisten korkeakoulujen uudenaikaiset tilat, laaja kurssivalikoima, itsenäinen ja avoin opiskeluympäristö sekä hyvät palvelut. Myös suomalaista luontoa ja rauhallisuutta osattiin arvostaa. (Hietaluoma 2001.) Näiden selvityksessä esille tulleiden ulkomaisten opiskelijoiden mielikuvien perusteella, voisi olettaa Porvoon suosion kasvavan vaihtokohteena uuden campuksen myötä. Campuksen nykyaikaiset tilat ja kahden toimipisteen yhdistymisestä johtuva kurssivalikoiman kasvu sekä Porvoon luonnonläheinen sijainti saattaa tulevaisuudessa houkutella useamman vaihto-opiskelijan valitsemaan Porvoon vaihtokohteeseen.

6 Opasvihkon kokoaminen ja käyttö

Päätimme tehdä vaihto-opiskelijoille suunnatun opasvihkon, koska HAAGA-HELIAN tarjoama informaatio Porvoosta, sen lähialueista ja vapaa-ajanvietto mahdollisuuksista ei mielestämme ollut tarpeeksi kattava. Olemme olleet mukana Pomy Ry:n toiminnassa ja näin yhteyksissä Porvooseen saapuvien vaihto-opiskelijoiden kanssa. Luomamme kontaktit vaihto-opiskelijoihin innoittivat meitä kehittämään heidän viihtyvyyttään ja sopeutumistaan Porvooseen. Selvitimme minkälaisia kv-oppaita eri instituutiot Suomessa käyttävät. Selailimme muun muassa Metropolian ja HAAGA-HELIAN vaihto-opiskelijoille suunnattuja kv-oppaita. Lisäksi olemme molemmat olleet vaihto-opiskelijoina vieraassa kulttuurissa ja kohdanneet erilaisia haasteita, joita uusi oppimisympäristö tuo mukanaan.

Sopetumista ja uuden oppimisympäristön kohtaamista selvitimme teoriaosuudessa seuraavien aiheiden kautta; kulttuurien eroavaisuus, valtaetäisyys ja kulttuurishokki. Saimme informaatiota tarkastelemalla Porvoon vaihto-opiskelijoiden palautekyselyn esiin tuomia ongelmia sekä haastatteleamalla Vaihtokoordinaattori Mari Austinia. Kyseiset lähteet toivat esiin mielenkiintoisia asioita, joita vaihto-opiskelijat olivat kohdanneet saapuessaan Porvooseen. Palautekyselyissä vaihto-opiskelijoilta kyseltiin muun muassa asumisesta, sosiaalisesta ja taloudellisesta hyvinvoinnista, HAAGA-HELIAN tarjoamista palveluista, instituution imagosta, kurssitarjonnasta sekä opetuksen tasosta. Näiden teoreettisten aiheiden sekä vaihto-opiskelijoille suunnatun vaihtopalautekyselyyn perehtymisen jälkeen kartoitimme asiat, joita meidän tulisi tuoda esille opasvihkossamme. Lopulta pyrimme keräämään opasvihkoomme käytännön asioita, kuten informaatiota Porvoosta, HAAGA-HELIAsta, Pomy Ry:stä, kulkuyhteyksistä, kulttuureista, kulttuurishokista, valtaetäisyydestä opetuksessa, vapaa-ajanvietto mahdollisuuksista, urheilusta, palveluista sekä tärkeitä yhteystietoja. Lisäämme opasvihkoomme joitain suomenkielisiä lauseita sekä sanoja, jotka helpottaisivat vaihto-opiskelijoiden arkea ja kanssa käymistä suomalaisten kanssa. (Palautekyselyn koonti syksy 2008 liite 1; Palautekyselyn koonti kevät 2009 liite 2.)

Opasvihko luovutetaan Pomy Ry:n käyttöön ja he huolehtivat sen jakamisesta kaikille Porvooseen saapuville vaihto-opiskelijoille. Lisäksi toivomme, että opasvihko julkaistai-

siin HAAGA-HELIA:n sekä tulevan opiskelijayhdyksen, Hepo Ry:n internetsivuilla. Suosittelemme, että Hepo Ry päivittäisi kyseistä opasvihkoa vuosittain vaihto-opiskelijoilta saadun palautteen mukaiseksi. Olisi suotavaa, ettei vaihto-opiskelijoiden sopeuttaminen ja hyvinvoinnin edistäminen päättyisi tähän, vaan että opasvihkomme voisi toimia pohjana vaihto-opiskelijoille suunnattujen toimintojen kehittämisessä. (HAAGA-HELIA Student Guide 2010-2011 & Metropolia kansainvälistysopas.)

7 Johtopäätökset ja kehittämisehdotukset

Onnistuimme kartoittamaan ja tiivistämään opasvihkoon tärkeimmät asiat, joita vaihto-opiskelijat tarvitsevat saapuessaan Porvoon oppimisympäristöön. Keskitimme informaation Porvoon seudulle, koska aikaisempien kv-oppaiden tieto oli hyvin ympäröityä ja kohdistui pitkälti vain pääkaupunkiseudulle. Teoreettinen viitekehys auttoi meitä hahmottamaan kulttuurilliset eroavaisuudet, joista meidän tulisi informoida vaihto-opiskelijoita. Valtaetäisyys sekä yhteisöllinen ja yksilöllinen kulttuuri voivat osaltaan vaikuttaa opetuksen mielekkyyteen, joten kerroimme opasvihkossamme suomalaisesta kulttuurista ja opetusmetodeista. Kulttuurilliset eroavaisuudet ja niiden kautta aiheutuva kulttuurishokki tuotiin myös esille opasvihkossamme. Teoreettisen viitekehysten kaasaamisessa onnistuimme hyvin, koska kulttuurien välistä tutkimustyötä on tehty laajasti ja aiheeseen liittyvää kirjallisuutta oli hyvin tarjolla HAAGA-HELIAN kirjastoissa. Vaihtokoordinaattori Mari Austinin haastattelu, HAAGA-HELIAN vaihto-opiskelijoille suunnatut palautekyselyt vuosilta 2008 ja 2009 sekä omakohtainen toimintamme Pomy Ry:n toiminnassa antoivat meille arvokasta tietoa vaihto-opiskelijoiden kohtaamista ongelmista Porvoon oppimisympäristössä. Nämä lähteet edesauttoivat meitä hahmottamaan vaihto-opiskelijoiden kohtaamat ongelmat Porvoossa.

Mikäli olisimme itse tuottaneet ja suunnitelleet vaihto-opiskelijoille suunnatun vaihto-opiskelija palautteen, olisimme luultavasti saanneet vielä paremmin kohdistettua tietoa juuri Porvoon oppimisympäristöön liittyvistä ongelmista. Yksittäiset haastattelut sekä vaihto-opiskelijoille suunnatut avoimet kyselyt, liittyen heidän sopeutumiseen Porvooseen ja HAAGA-HELIA ammattikorkekouluun, olisivat luultavasti antaneet arvokasta tietoa vaihto-opiskelijoiden sopeutumisesta uuteen oppimisympäristöön. Vaihto-opiskelijoille suunnattu vaihtopalaute vuosilta 2008 ja 2009 lähetettiin kaikkiin HAAGA-HELIAN kouluihin, joten avoimien vastausten arvo nousi suureen arvoon, kun tarkastelimme Porvoossa opiskelleiden vaihto-opiskelijoiden vastauksia. Menetelmä, jossa olisimme tuottaneet palautekyselyn sekä yksittäiset haastattelut, olisi vienyt kohtuuttomasti aikaa, joten päätimme luopua kyseisestä menetelmästä. Saimme kasattua opasvihkoon riittävästi tietoa teoreettisen viitekehysten, vaihtokoordinaattorin haastattelun, HAAGA-HELIAN vaihto-opiskelijoille suunnatun palautekyselyn sekä omakohtaisten kokemustemme avulla.

Opasvihkon julkaisu internetissä toisi työllemme huomattavasti näkyvyyttä ja lisäarvoa. HAAGA-HELIA:n internetsivuilla on entuudestaan vaihto-opiskelijoille suunnattua materiaalia. Toivoisimme, että opasvihkomme päätyisi kyseisen materiaalin rinnalle, ja vaihto-opiskelijat voisivat itse tulostaa paikkakuntakohtaisen opasvihkonsa. Opinnäytetyömme aiheena oli vaihto-opiskelijoiden sopeutumisen parantaminen. Mielestämme opasvihko helpottaa informaation saantia, joten myös opasvihkon tulisi olla helposti löydettävässä muodossa sekä paikassa. Internetistä löytyvä tieto sekä käsin jaettava konkreettinen opasvihko tulisi hyödyntää mahdollisimman hyvin. Vaihto-opiskelijoiden sopeutumisen kehittämistä ja kartoittamista Porvoon oppimisympäristöön tulisi jatkaa tulevaisuudessakin. Pomy Ry:n tai tulevan Hepo Ry: toimihenkilöt voisivat kehittää vaihto-opiskelijoille suunnattua opasvihkoa HAAGA-HELIA:n tarjoamia opintopisteitä vastaan. Opasvihkon kokoaminen Porvoon yksiköiden käyttöön oli tärkeää, koska kohdistettua informaatio Porvoosta ei aikaisemmin ollut tarjolla vaihto-opiskelijoille yhtä selkeässä muodossa kuin opasvihkomme sitä tarjoaa. Ylsimme tavoitteisiimme ja saimme kasattua kattavan sekä toimivan opasvihkon. Työn jakaminen kahdelle eri henkilölle onnistui myös hyvin. Lopulta jouduimme työstämään opinnäytetyötämme hyvin pitkälti yhteisvoimin, jotta saimme opinnäytetyöstä sekä opasvihkosta yhtenäisen kokonaisuuden.

Lähteet

Alho, Olli, Raunio, Aino, Virtanen, Matti 1996. Ihminen ja kulttuuri: suomalainen kansainvälistyvässä maailmassa. FINTRA: Helsinki

Aro, Minna. 1998. Opiskelijana vieraassa kulttuurissa. Helsinki: Hakapaino Oy.

Black, J.S. & Mendenhall, M. 1991. The U-Curve Adjustment Hypothesis Revisited: A review and Theoretical Framework. *Journal of International Business Studies* 22:2, 225–247

Colliander, Maria 2004. "Mumkin bukra inshallah" - Suomalaisten ekspatriaattien kokemuksia arabialais-islamilaista työkuulttuurista. Helsingin yliopisto. Afrikan ja Aasian kielten ja kulttuurien laitos. Arabian kielen ja islamin tutkimus. Pro Gradu - tutkielma. <http://ethesis.helsinki.fi/julkaisut/hum/aasia/pg/colliander/mumkinbu.pdf>
Viitattu 20.04.2010

Eskola, J. & Suoranta, J. 1996. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Lapin yliopiston kasvatustieteellisiä julkaisuja. Rovaniemi: Lapin Yliopisto

Furnham, A. & S. Bochner, 1986. *Culture Shock: Psychological Reactions to Unfamiliar Environments*. London: Methuen.

Garam, Irma 2001. My Finland. Selvitys ulkomaisten vaihto-opiskelijoiden kokemuksista suomalaisissa korkeakouluissa. Kansainvälisen henkilövaihdon keskus CIMO. http://home.cimo.fi/oppaat/My_Finland.pdf Viitattu 26.04.2010

Gudykunst, W. B. & Kim, Y. 2003. *Communication with Strangers. An Approach to Intercultural Communication*. New York: McGraw-Hill.

Gullahorn, J.T & J.E Gullahorn, 1963. An extension of the U-curve hypotheses. *The Journal of Social Issues* 19: 33-47.

HAAGA-HELIA Student guide, 2010-2011

<http://www.haaga-helia.fi/en/students-guide> Viitattu 10.10.2010

Hammer, M. R. 1989. Intercultural Communication Competence. Teoksessa M. K. Asente & W. B. Gudykunst (toim.) Handbook of International and Intercultural Communication. Newbury Park: Sage

Hawes, F. & Kealey, D. J. 1979. Canadians in Development: An Empirical Study Of Adaptation and Effectiveness on Overseas Assignment. Ottawa: Canadian International Development Agency

Henriikka Hoffrén 2000. Suomalaiset Ranskassa: Siirtolaisuustutkimus

<http://www.ulkosuomalainen.com/artikkelit/0008/siirtolaisuustutkimus/akkultraatio.html> Viitattu 05.04.2010

Hofstde, Gert, 1993. Kulttuurit ja organisaatiot: Mielen ohjelmointi. Juva: Wsoy:n graafiset laitokset.

Hietaluoma, Hanna, 2001. Why Finland: Selvitys ulkomaisten vaihto-opiskelijoiden hakeutumisesta suomalaisiin korkeakouluihin. Kansainvälisen henkilövaihdon keskus: CIMO. <https://cimo.teamware.com/Resource.phx/cimo/raportit.htx?template=print> Viitattu 05.04.2010

Hirsjärvi, Sirkka & Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula. 2008. Tutki ja kirjoita. 13. painos. Helsinki: Tammi oppimateriaalit.

Infopankki.fi – verkkopalvelu maahanmuuttajille

http://www.infopankki.fi/fi-FI/tervetuloa_suomeen/ Viitattu 14.11.2010

Liebkind, Karmela (toim.) 1994. Maahanmuuttajat : kulttuurien kohtaaminen Suomessa. Helsinki: Hakapaino Oy.

Liebkind, Karmela (toim.) 2000. Monikulttuurinen Suomi Etniset suhteet tutkimuksen valossa. Helsinki: Gaudeamus.

Liisa Salo-Lee, Raija Malmberg, Raimo Halinoja, 1998. Me ja Muut kulttuurien välinen viestintä 2.painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy

Lysgaard, Sverre 1955. Adjustment in a foreign society: Norwegian Fulbright grantees-visiting the United States. International Social Science Bulletin 7

Mari Austinin haastattelu 06.04.2010. Liitte 3

Metropolia ammattikorkeakoulu Kansainvälistysopas.

<http://www.metropolia.fi/tietoa-metropoliasta/kansainvalisyys/> Viitattu 10.10.2010

Mover, Monikulttuurinen ohjausverkko 2010

<http://www.jyu.fi/mclinic/mover/tapaus/oppitausta4.php> viitattu 23.04.2010

Oberg, Kalervo 1960. Culture shock: adjustment to new cultural environments. *Practical Anthropology* 7, 177-182.

Paaso, Marika 2008. Korea kasvoista kasvoihin: Suomalaisten ekspatriaattien kokemuksia eteläkorealaisen työelämän arvoista ja vuorovaikutuksesta. Jyväskylän yliopisto: Puhaviestinnän pro gradu –tutkielma. <https://jyx.jyu.fi/dspace/browse> Viitattu 04.05.2010

Parks, M. R. 1994. Communication Competence and Interpersonal Control. Teoksessa M. L. Knapp & G. R. Miller (toim.) *Handbook of Interpersonal Communication*. Beverly Hills: Sage

Pia Lumme 1999. Tavoitteena maahanmuuttajaoppilaan integraatio yleisopetukseen : Pro Gradu –tutkielma Kasvatustieteellinen tiedekunta

<http://ethesis.helsinki.fi/julkaisut/kas/opett/pg/lumme/tavoitte.html>. Viitattu 23.04.2010

Pirkko Muikku-Werner & Erkki Savolainen 1999 Otavan opisto
<http://internetix.fi/opinnot/opintojaksot/8kieletkirjallisuus/pragmatiikka/kulttuur.html>
ml viitattu 16.04.2010

Salo-Lee, Liisa, 2003. Yhteisöviestinnän perusteet: Kulttuurienvälinen viestintä. Verko-oppimateriaali: Jyväskylän yliopiston viestintätieteiden laitos.
http://www.jyu.fi/viesti/verkkotuotanto/yviperust/artikkelit/kulttuurienvalainen_viestinta.html Viitattu 30.11.2010

Saviaro, Marja & Helaniemi, Merja. 2005. Kun työ vie maailmalle. Helsinki: Return Ticket.

Spitzberg, B. H. & Cupach, W. R. 1984. Interpersonal Communication Competence. Beverly Hills: Sage.

Swallow, Deborah. 2008. Cultureshock! A Survival Guide to Customs and Etiquette: Finland. New York: Marshall Cavendish Corporation.

Vaihto-opiskelijoiden palautekysely syksy 2008. HAAGA-HELIA Liite 1

Vaihto-opiskelijoiden palautekysely kevät 2009. HAAGA-HELIA. Liite 2

Valjus, Sonja 2006. Opas oppilaitoksen monikulttuurisen osaamisen kehittämiseen. Suomen Kesäyliopistot ry. <http://www.kesayliopistot.fi/pdf/> Viitattu 09.04.2010

Ward, C & Bochner, S & Furnham, A 2001. Psychology of culture shock. 2. painos. Philadelphia: Taylor & Francis Inc.

Ward, C., O. Yukata, A. Kennedy & T. Kojima, 1998. The U-curve on trial: a longitudinal study of psychological and sociocultural adjustment during cross-cultural transition. *International Journal of Intercultural Relations* 22: 277 - 291.

Liitteet

Liite 1 Vaihto-opiskelijapalauteen koonti, syksy 2008

Palautekyselyn toteutus ja vastaajien taustatiedot

HAAGA-HELIAssa opiskeli syksyllä 2008 yhteensä 192 vaihto-opiskelijaa, joista 128 päätti vaihto-opiskelunsa 19.12.2009. Palautekysely lähetettiin 11.12.2008 sähköpostilla kaikille opintonsa HAAGA-HELIAssa päättävälle vaihto-opiskelijoille. Kyselyyn vastaamisesta muistutettiin 17.12.2008 ja 8.1.2009. Kyselyn vastausprosentti oli 51. Kyselyyn vastasi 65 opiskelijaa (Haaga 7/14, Malmi 11/18, Pasila 28/59, Porvoo 9/13 ja Vallila 10/23). Heistä 78,5 % oli liiketalouden opiskelijoita, 18,5 % matkailun, hotelli- ja ravintola-alan tai ruokatuotannon opiskelijoita sekä 3 % tietotekniikan opiskelijoita. Vastaajista 66 % oli naisia. Suurimpia vastaajaryhmiä olivat vaihto-opiskelijapopulaation mukaisesti saksalaiset (25 %), hollantilaiset (12,3 %), itävaltalaiset (10,8 %) ja ranskalaiset (10,8 %). Palautteessa käytettiin pääasiassa asteikkoa 1-4, jossa 4 merkitsee erinomaista ja 1 heikkoa. Yli 2.5 keskiarvo on siis positiivinen. Palautekysely toteutettiin ja analysoitiin Webropol-ohjelmalla.

Opetus HAAGA-HELIAssa

Suurin osa vastaajista antoi opettajista ja kurssitarjonnasta positiivista. Englanninkielisiä kursseja oli vastaajien mielestä tarjolla erittäin hyvin. Myös opettajien ammattitaito ja kielitaito ovat kohdallaan. Avoimissa vastauksissa HAAGA-HELIAN opettajia keuhuttiin ystävällisiksi ja osaaviksi ja koulutusta laadukkaaksi. Vierailevia luennoitsijoita kritisoi kuitenkin kolmasosa vastaajista. On mahdotonta sanoa, tarkoitetaanko kritiikillä sitä, että vierailevia asiantuntijoita ei ollut riittävästi vaiko sitä, että heidän luentonsa olivat huonoja.

Myös opetusmenetelmät koettiin laadukkaiksi. HAAGA-HELIAN opetusmenetelmiä piti hyvinä tai erinomaisina 85 % vastaajista ja arviointimenetelmiä 90 % vastaajista. Erilaiset HAAGA-HELIAssa käytössä olevat opetusmenetelmät saivat seuraavanlaisen arvion: Tarkempaa kritiikkiä avoimissa vastauksissa esitettiin vain ongelmakeskeistä oppimista kohtaan. Uusi opetusmenetelmä koetaan haastavaksi omaksua ja myös sen toteutusta kritisoidaan. Opettajalta toivotaan enemmän teoriaopetusta tutoriaalien tueksi.

Huolestuttavaa on, että 40 % vaihto-opiskelijoista piti kurssien yritysyhteistyötä heikkona, vaikka tiiviin yhteyden elinkeinoelämään pitäisi olla HAAGA-HELIAN vahvuus. Erityisen heikkona yritysyhteistyön arvioivat Malmin ja Vallilan vaihto-opiskelijat. Kurssimateriaalia piti

huonona kolmasosa vastaajista, erityisesti kurssimateriaalia kritisoitiin Haagassa (43 % vastajista). Haagan vaihto-opiskelijoista 43 % arvioi myös kurssien teoreettisen otteen heikoksi. Teoreettisen otteen puute tuotiin esiin myös avoimissa vastauksissa. Erityisesti Malmin ja Pasilan opiskelijat kritisoivat kurssien työmäärää suhteessa opintopisteisiin. Malmin opiskelijoista 42 % piti kurssikuvausten paikkansapitävyyttä heikkona. Avoimissa vastauksissa kritisoitiin myös sitä, että suuri osa kursseista tarjotaan samaan aikaan ja lukujärjestyksen tekeminen oli vaikeaa. Myös kursseille ilmoittautuminen Winhan kautta ennen Suomeen saapumista koettiin vaikeaksi. Avoimissa vastauksissa moni toi esiin, että kurssien laatu vaihteli, osa kursseista oli loistavia ja osa huonoja.

Vaihto-opiskelijoiden palvelut HAAGA-HELIAssa

Vaihto-opiskelijat kokivat saapumispalvelut HAAGA-HELIAssa yleisesti ottaen erittäin laadukkaiksi. Opiskelijajärjestö Kanto ry:n toimintaa ja asumispalveluita kuitenkin kritisoitiin. Malmin, Vallilan ja Pasilan opiskelijoista viidesosa kritisoi opinto-ohjausta. Avoimissa vastauksissa tuotiin esiin, että opintojen valinta usealta kampukselta koetaan haastavaksi. Yleisesti ohjaus- ja neuvontapalveluita pidettiin kuitenkin hyvinä. Erityisesti arvostettiin kv-palveluista saatua ohjausta, joka sai arvosanan 3,3. Myös opettajilta (3,2) ja muilta opiskelijoilta (3,0) oli saatu hyvin neuvoja ja ohjausta. Opiskelijatutoreiden antama ohjaus jakoi mielipiteitä enemmän. Se sai arvosanan 2,7 (keväällä 2008 vielä 3.11) ja 30 % opiskelijoista piti sitä huonona.

Viime lukukauteen verrattuna Kannon toiminnan saamat arvosanat ovat laskeneet merkittävästi. Kolmasosa vaihto-opiskelijoista pitää Kannon tutorpalvelua heikkona tai erittäin heikkona. Pasilan vaihto-opiskelijoista 10 % arvioi Kannon tutorpalvelun heikoksi ja jopa 20 % erittäin heikoksi. Avoimissa vastauksissa tuotiin esiin, että tutorit eivät olleet viettäneet riittävästi aikaa vaihto-opiskelijoiden kanssa ja yhdessäolo oli painottunut vaihto-opintojen alkuun. Osa ei ollut tavannut tutoriaan lainkaan. Myös Kannon järjestämä vapaa-ajan ohjelma on heikentynyt. Vaihto-opiskelijoista 20 % arvioi Kannon järjestämät vapaa-ajan tapahtumat huonoiksi, Pasilan opiskelijoista kolmasosa. Kannon tapahtumia kritisoitiin avoimissa vastauksissa kaoottisesti organisoiduiksi ja liikaa juomiseen keskittyviksi. Porvoon opiskelijat kokivat Kannon toiminnan liian Helsinki-keskeiseksi.

Vaihto-opiskelijoiden sosiaalinen ja taloudellinen hyvinvointi

Vaihto-opiskelijat kokivat olonsa HAAGA-HELIAssa hyvin tervetulleeksi (3.1). Parhaiten tervetulleeksi he kokivat olonsa luonnollisesti muiden vaihto-opiskelijoiden parissa (3.6). HAAGA-HELIAN tutkinto-opiskelijoista ulkomaiset opiskelijat ottivat vaihto-opiskelijat pa-

remmin vastaan (3,1) kuin suomalaiset opiskelijat (2,5). Puolet vaihto-opiskelijoista koki integroituneensa heikosti suomalaisten tutkinto-opiskelijoiden joukkoon. Avointen vastausten perusteella vaihto-opiskelijoiden integroitumista ja hyvinvointia oli edistänyt erityisesti HAAGA-HELIAN ystävällinen ja avulias ilmapiiri. Asumispalvelua arvioitiin negatiivisemmin kuin keväällä 2008. Vaihto-opiskelijoista 37 % kritisoi asumisjärjestelyjä. Kaikkein negatiivisimpia kommentteja sai majoittuminen Porvoossa ja Kivikossa. Parhaiten oli viihdytty Kampin yksiosässä. Avoimissa vastauksissa kritisoitiin voimakkaasti HOASin sekä Porvoon asuntolanhoitajan heikkoa asiakaspalvelua ja organisointia sekä korkeita asumiskustannuksia. 67 % vaihto-opiskelijoista koki Suomen kalliiksi maaksi. Erityisen kalliiksi koettiin asuminen, ruoka ja vapaa-ajan toiminta.

HAAGA-HELIAN imago vaihto-opiskelijoiden silmissä

HAAGA-HELIAA oli valittu vaihtokohteeksi etenkin kiinnostuksesta Suomea kohtaan (3,3), henkilökohtaisista syistä (3,1) ja HAAGA-HELIAN kurssitarjonnan perusteella (2,9). Puolella vastaajista vaihtokohteen valintaan oli vaikuttanut myös mahdollisuus opiskella jotakin, mitä kotikorkeakoulu ei tarjoa, HAAGA-HELIAN maine sekä vapaa-ajan harrastusmahdollisuudet. Vaihto-opiskeluun HAAGA-HELIAssa oltiin erittäin tyytyväisiä.

Vastaajat suosittelisivat HAAGA-HELIAA vaihtokohteeksi, koska opetus on korkeatasoista ja kurssit kiinnostavia; oppimisympäristö ja laitteet ovat modernit; opetusmenetelmät eroavat totutuista; HAAGA-HELIAssa on ystävällinen, avulias ja kansainvälinen ilmapiiri; toiminta on hyvin organisoitu; henkilökunta puhuu hyvää englantia; HH:ssa hyvät mahdollisuudet kehittää englannin kielen taitoa; Kanto tarjoaa tutorpalvelua ja vapaa-ajan toimintaa; Suomi on kaunis maa ja suomalaiset ystävällisiä. Vastaajat eivät suosittelisi HAAGA-HELIAA vaihtokohteeksi seuraavista syistä: masentava sää, heikkotasoiset kurssit, vaihtareille ei ole tarjolla riittävästi tekemistä, Helsinki on tylsä ja hiljainen kaupunki, Suomessa on korkea hintataso ja suomalaiset ovat kylmiä.

Vaihto-opiskelijoiden palvelut HAAGA-HELIAssa

Vaihto-opiskelijat kokivat saapumispalvelut HAAGA-HELIAssa yleisesti ottaen erittäin laadukkaiksi. Opiskelijajärjestö Kanto ry:n toimintaa ja asumispalveluita kuitenkin kritisoitiin. Asteikolla 1-4 orientaatiopalveluita arvioitiin seuraavasti: Ennen saapumista tarjolla ollut materiaali (nettisivut, opas ja infosähköpostit) arvioitiin erittäin positiivisesti. ECTS opas sai kritiikkiä Porvoon ja Vierumäen opiskelijoilta, mikä viittaa siihen, että opas on liian Helsinki keskeinen. Tähän tulee kiinnittää jatkossa enemmän huomiota. Orientaatiopäivistä pidettiin kaikilla kampuksilla, joilla sellaiset oli järjestetty. Pick up palvelu jakoi mielipiteitä. Haagan, Vallilan ja Vierumäen opiskeijat kritisoivat sitä, kun taas Malmin, Pasilan ja Porvoon opiskelijat olivat erittäin tyytyväisiä palveluun. Vierumäellä kaikki vaihto-opiskelijoiden palvelut saivat erittäin heikon arvosanan. Vierumäellä oli vain kaksi vaihto-opiskelijaa. He itse arvioivat vaihto-opiskelijoiden vähyden sekä organisatoristen muutosten (Lahden ohjelma siirtyi Vierumäelle) vaikuttaneen palveluiden olemattomuuteen sekä annetun tiedon sekavuuteen.

Tutorpalvelun laatu vaihteli voimakkaasti. Osa tutoreista on hoitanut tehtävänsä loistavasti ja osa erittäin heikosti. Malmilla ja Porvoossa tutoreihin oltiin pääosin tyytyväisiä. Pasilan, Vallilan ja Vierumäen opiskelijat kritisoivat tutorointia voimakkaimmin. Tutorointiin kohdistuvat odotukset olivat avointen vastausten perusteella osittain epärealistisia. Avoimissa vastauksissa kritisoitiin sitä, että tutorien kanssa yhdessäolo oli painottunut vaihto-opintojen alkuun, vaikka tutorpalvelu on tarkoitettu juuri alkuvaiheen tukeen. Jatkossa tutorien roolia pyritään selkeyttämään vaihto-opiskelijoille orientaatiossa tarkemmin. Tutoreiden antamaa ohjausta arvioitiin saman suuntaisesti (ks. seuraava taulukko). Erityisesti Vallilan ja Vierumäen, mutta myös Pasilan ja Haagan tutoreiden antamaa ohjausta pidettiin heikkona tai erittäin heikkona. Kannon järjestämiä tapahtumia kritisoitiin avoimissa vastauksissa sekavasti organisoiduiksi ja niiden sisältö ei aina vastannut sitä, mitä mainoksessa oli luvattu. Tapahtumia kritisoitiin myös siitä, ettei niissä pyritty lisäämään yhteishenkeä ja ottamaan kaikkia osallistujia mukaan.

Ohjaus- ja neuvontapalveluita pidettiin yleisesti hyvinä. Erityisesti arvostettiin kv-palveluista saatua ohjausta, joka sai arvosanan 3,4. Myös opettajien antamaa ohjausta pidettiin hyvänä. Opinto-ohjausta kritisoivat Vierumäen, Pasilan ja Vallilan vaihto-opiskelijat.

Opetus HAAGA-HELIAssa

Suurin osa vastaajista antoi opettajista ja kurssitarjonnasta positiivista palautetta viime lukukauden tapaan, kuten seuraava keskiarvotaulukko osoittaa (asteikko 1-4): Avoimissa vastauksissa HAAGA-HELIAN opettajia keuhuttiin avuliaksi ja ystävällisiksi. Myös opetusmenetelmät koettiin laadukkaiksi. Negatiivisimmin opetusmenetelmiä arvioitiin Haagan ja Porvoon toimipisteissä.

Negatiivisimman arvion sai viime vuoden tapaan opetuksen teoreettinen sisältö. Erityisen heikoksi kurssien teoreettinen anti arvioitiin Porvoossa, missä 50 % vaihto-opiskelijoista piti teoreettista otetta heikkona. Opetuksen käytännönläheisyyttä kiiteltiin koko oppilaitoksessa. Soveltava ote on ammattikorkeakoulupedagogiikan ydin ja vaihto-opiskelijat arvostavat sitä suuresti. Moni tulee huomattavasti teoreettisempaa opetusta antavista oppilaitoksista ja pitää HHssa suoritettua opiskelijavaihdon antamaa käytännöllistä osaamista ammatillisesti erittäin hyödyllisenä. Porvoossa ja Vierumäellä kaikki opiskelijat pitivät kurssien käytännöllisyyttä hyvänä tai erinomaisena. Haagassa 40 % opiskelijoista arvioi teoreettisen otteen lisäksi myös käytännönläheisen otteen heikoksi. Opetuksen kansainvälisyys oli vahvinta Pasilassa ja heikointa Haagassa ja Vierumäellä. Aiempina lukukausina hyvin heikoksi arvioitua yritysyritystyötä arvioitiin nyt koko HAAGA-HELIAssa positiivisemmin. Kurssimateriaalia kritisoitiin edellisten vuosien tapaan.

Vaihto-opiskelijoiden sosiaalinen ja taloudellinen hyvinvointi

Vaihto-opiskelijat kokivat olonsa HAAGA-HELIAssa hyvin tervetulleiksi (3.1). Parhaiten tervetulleeksi he kokivat olonsa luonnollisesti muiden vaihto-opiskelijoiden parissa (3.6). HAAGA-HELIAN tutkinto-opiskelijoista ulkomaiset opiskelijat ottivat vaihto-opiskelijat paremmin vastaan (3,1) kuin suomalaiset opiskelijat (2,5). Puolet vaihto-opiskelijoista koki integroituneensa heikosti suomalaisten tutkinto-opiskelijoiden joukkoon. Avointen vastausten perusteella vaihto-opiskelijoiden integroitumista ja hyvinvointia oli edistänyt erityisesti HAAGA-HELIAN ystävällinen ja avulias ilmapiiri. Asumispalvelua arvioitiin edellisten vuosien mukaisesti. Vaihto-opiskelijoista 33 % kritisoi asumisjärjestelyjä.

Kaikkein negatiivisimpia kommentteja sai majoittuminen Porvoossa ja Kivikossa. Parhaiten oli viihdytty Kampin yksiosä. Vierumäen opiskelijat eivät arvioineet asumispalvelujaan lainkaan. Avoimissa vastauksissa kritisoitiin voimakkaasti HOASia. Vuokria pidettiin liian korkeina asuntojen kuntoon nähden ja asiakaspalvelu oli koettu erittäin huonoksi. Porvoon opiskelijat kritisoivat asuntolanhoitajan olematonta englanninkielen taitoa.

HAAGA-HELIA:n imago vaihto-opiskelijoiden silmissä

HAAGA-HELIAa oli valittu vaihtokohteeksi etenkin kiinnostuksesta Suomea kohtaan (84 %) ja henkilökohtaisista syistä (78 %). Myös HAAGA-HELIA:n kurssitarjonta (65 %), mahdollisuus opiskella jotakin, mitä kotikorkeakoulu ei tarjoa (60 %), vapaa-ajan harrastusmahdollisuudet (58 %) sekä HAAGA-HELIA:n maine (45 %) olivat vaikuttaneet HAAGA-HELIA:n valintaan. Vaihto-opiskeluun HAAGA-HELIA:ssa oltiin erittäin tyytyväisiä, kuten seuraava diagrammi osoittaa. Kun tyytyväisyyttä tarkastellaan toimipistetasolla, tyytyväisimpiä olivat Pasilan ja Vallilan opiskelijat ja tyytymättömmimpiä Porvoon ja Vierumäen opiskelijat. Yhteensä vain neljä vaihto-opiskelijää ei ollut tyytyväinen vaihtojaksoonsa.

Vastajaat suosittelisivat/eivät suosittelisi HAAGA-HELIAa vaihtokoh- teeksi seuraavista syistä:

+/-	Peruste	Maininnat
+	Opetusmenetelmät (laadukkaita, innovatiivisia ja erilaisia kuin opiskelijan kotimaassa)	30
+	Laaja valikoima mielenkiintoisia kursseja englanniksi	18
+	Opettajat ja muu henkilökunta on ammattitaitoista ja puhuu hyvää englantia	17
+	Vaihto-opiskelijalle on tukea ja ohjausta hyvin tarjolla ja henkilökunta on ystävällistä ja avuliasta	18
+	Modernit oppimista tukevat resurssit, kuten tilat ja IT	12
+	HAAGA-HELIA on laadukas oppilaitos	12
+	Suomi (kaunis maa, erilainen kulttuuri, mukavat ihmiset)	12
+	Oppimisympäristö on kansainvälinen	11
+	Toiminta on hyvin organisoitu	10
-	Kurssit ovat helppoja ja teoreettinen anti on vähäistä	13
-	Suomi on kallis maa ja ihmiset ovat kylmiä	6

Mikä on teidän työkuvanne HAAGA-HELIAn organisaatiossa?

Toimia organisoijana vaihto-opiskelijoihin liittyvissä asioissa. Vaihto-oppilaitos ottaa minuun yhteyttä jonka jälkeen olen yhteydessä vaihto-opiskelijoihin. Kerron heille muun muassa mitä dokumenttejä vaaditaan. Olen myös se henkilö jonka kautta asunto asiat hoidetaan, vaihto-opiskelijat ilmoittavat minulle haluavatko he tarjotun asunnon. Tehtäviin kuuluu myös tutoreiden valistaminen heidän tehtäviinsä ja muutenkin organisointi Porvoon päässä. Olen myös se henkilö johon vaihto-opiskelijat voivat ottaa yhteyttä Porvoossa asumiseen ja opiskeluun liittyvissä ongelmissa.

Kuinka kauan olette toimineet tehtävässä?

2009 elokuusta lähtien.

Kuinka paljon Porvooseen saapuu vaihto-opiskelijoita vuosittain? Paljonko Poomoon ja paljonko Pointtiin? Mistä maista saapuu eniten?

Se vähän riippuu, syksy on aina kiireisempää aikaa ja keväällä on sitten hiljaisempaa. Olemme kyllä pyrkinet tasaamaan saapumisten määrää ja olemme tästä asiassa informoineet partnerioppilaitoksia. Saman suuruiset saapumiserät olisivat muun muassa asumisen suhteen helpommin järjestettävissä. Porvooseen viime syksynä saapui 35 vaihto-opiskelijaa ja keväällä tulijoita oli 13. Vaihto-opiskelijoista melkeen kaikki menevät Point-taloon. Teidän kannattaa työssänne ottaa huomioon, että siirrymme yhteiseen campukseen. Kuka sen sitten syksyllä päivittäisi, kun ei enää opiskellakkaan kahdessa talossa.

Miten orientaatiopäivät on käytännössä järjestetty? Kauanko ne kestävät ja ketkä siellä esitelmöivät? Millaista materiaalia jaetaan?

Meillä on ollut kolme päivää kestävä tapahtuma. Ensimmäisenä on yleensä ollut yleinen päivä, jolloin he ovat tutustuneet campuksiin tutoreiden opastuksella ja käyneet maistraatissa ja poliisilaitoksella tekemässä asumisilmoitus. Nykyään ei kuulemma olisi enää välttämätöntä tehdä, mutta he ovat vielä silti käyneet siellä sen tekemässä. He ovat myös käyneet kiertämässä kauppoja. Teidän esitteeseenne olisi hyvä laittaa esimerkiksi opastus että mikä on piimä ja mikä on maitoa. Muutenkin elintarvikkeista voisi laittaa yhden osion, jossa esitellään joitain elintarvikkeita ja mitä suomalaiset tykkäävät syödä. Muuten ensimmäisenä päivänä käydään läpi perusasioita HAAGA-HELIASTA ja opiskelusta.

Toisena päivänä käydään sitten vähän syvemmin läpi asioita. Esimerkiksi miten mennään WinhaWilleen, miten käytetään Blackboardia ja koulun s-postia sekä muita ATK-järjestelmiä. Samassa opastetaan myös kuinka ilmoittaudutaan kursseille. Kolmantena päivänä opiskelijat viedään yhteiskuljetuksella Helsinkiin, jossa kaikkien campusten vaihto-opiskelijat kokoontuvat yhteen. Siellä on käydään sitten edelleen läpi perusasioita Suomesta ja opiskelusta. Päivään kuuluu myös sightseeing ajelu Helsingissä.

Päivän päätteeksi ESN Helga on järjestänyt vaihto-opiskelijoille illan viettoa ravintolassa. Orientaatiopäivillä lähinnä minä esitelmöin yksin, mutta esimerkiksi Jörgen käy opastamassa ATK asioista ja tutorit ovat tehneet jotain materiaalia Porvoon aktiviteeteista. Helsingin päässä sitten on kv-päällikkö joka käy puhumassa ja tällainen henkilö kuin Kevin K. on tehnyt esitelmän ”Living in Finland” jossa hän kertoo kuinka itse tuli vaihto-opiskelijaksi parikymmentä vuotta sitten ja kuinka hänen elämänsä Suomessa muotoutui. Materiaalit kuten kv-opas lähetetään opiskelijoille yleensä etukäteen ja Porvoota koskevat printattavat materiaalit minä olen vienyt etukäteen sinne heidän asuntoihinsa valmiiksi.

Entä aloituspäivien jälkeen, onko opiskelijoille järjestetty vastaavanlaisia tilaisuuksia lukukauden aikana?

Orientaatiotyypisiä tilaisuuksia ei järjestetä, mutta aika paljon sitten muita tapahtumia järjestetään. Heidän tapahtumiin kannattaa tutustua paremmin meidän tutorjärjestön ESN Helga sivujen kautta. Heidän vastuullaan on vapaa-ajantoiminta. Minä olen yleensä toiminut siinä sitten sellaisena välikätenä, ottanut vastaan ilmoittautumisia ja maksuja. Vaihtoajan lopulla minä olen sitten pitänyt sellaisen ”get together” iltaman, jossa me käymme läpi vaihtoajan tapahtumia ja jos heillä on jotain dokumentteja mihin tarvii allekirjoituksia ne saa sitten hoidettua siinä samalla.

Järjestetäänkö vaihto-opiskelijoille yhteisiä retkiä/tapahtumia vaihdon aika? Minkälaisia?

Katso edellinen vastaus. Nyt on esimerkiksi tulossa Freshmen Day Vierumäellä. Sitten on mm. matkoja Lappiin, Pietariin, Tallinnaan ja Tukholmaan. Nämä tapahtumat ovat tarkoitettu koko HAAGA-HELIAN vaihtareille.

Minkälaisia kysymyksiä vaihto-opiskelijat esittävät ennen saapumistaan Porvooseen? Entä minkälaisista asioista kysellään saapumisen jälkeen?

Noo, vaihdon jälkeen kysytään usein millon he saavat takuumaksut takaisin ja tämän tyyllisiä kysymyksiä. Nyt on käynyt hyvä tuuri, että tutorit ovat asuneet samoissa asunnoissa Lohentiella ja vaihtarit ovat saaneet hyvin informaatiota heidän kauttaan, joten mitään isompia kysymyksiä ei minulle asti ole tullut. Ennen vaihtoa eniten kysytään juuri asumisesta ja siihen liittyvistä asioista. Joskus halutaan myös hyvin aikaisessa vaiheessa tietoa kurssista, vaikka kurssitietoja ei ole vielä edes julkaistu Porvoossa.

Minkälaisia keinoja HAAGA-HELIA käyttää avustaakseen vaihto-opiskelijoita sopeutumaan Suomeen ja Porvooseen opiskeluympäristönä?

Tutortoiminnalla ja Helgan roolilla on varmaan isoin merkitys. Luulen, että vaihto-opiskelijoiden suhteen sopeutuminen ei ole niinkään iso ongelma. He ovat tulleet tänne hakemaan elämyksiä ja kokemaan vieraita kulttuureita, eikä heidän tarvitse niinkään sopeutua elämään täällä. Tämä raju talvi on ehkä ollut haastavin asia. Sopeutumisongelma tulee enemmänkin esiin tutkinto-opiskelijoilla, jotka tulevat opiske-

lemaan koko tutkinnon. Tämä on sitten taas asia erikseen ja sitä pohditaan sitten muissa ympyröissä. IDS niminen järjestö Helgan sisällä pohtii niitä asioita. Vaihtareiden kohdalla pyritään lähinnä niitä kaverisuhteita parantamaan noilla vapaa-ajan aktiviteeteillä. Se olisi kyllä ihan hienoa, että jos saataisiin tänne Porvooseen tutkinto-opiskelijoiden omaa vapaa-ajan toimintaa mihin sitten myös vaihtarit lähtee mukaan.

Tiedustellaanko vaihto-opiskelijoilta heidän viihtyvyyttään Porvoossa ja pystyvätkö he antamaan palautetta vaihtojaksonsa jälkeen? Jos pystyvät niin minkälaista palautetta tai kehittämisideoita he ovat antaneet?

Heille lähetetään kysely, minkä perusteella sitten tehdään yhteenveto miten he ovat viihtyneet ja kokeneet vaihtoaikansa onnistuneen. Tämän perusteella sitten pyritään parantamaan ja kehittämään toimintaa. Ainahan sieltä joitain soraääniä tulee, että ei kaikkia pysty miellyttämään, mutta isommat linjat pyritään saamaan paremmaksi. (Mari kysyy voimmeko nähdä kyselyn tuloksia) Nämä kyselyt on tehty ennen kun Porvoossa oli omaa kv-koordinaattoria. Mä toivonkin, nyt kun on olemassa henkilö jonka ovi on koko viikon aivoinna ja voi tulla kysymään ongelmiaan, että tämä helpottaisi vaihtareiden oloja ja että se näkyisi seuraavissa kyselyissä. (Mari on Porvoon ensimmäin kv-koordinaattori)

Miten asuminen on järjestetty vaihto-opiskelijoille?

Kaikki vaihtarit tulevat Lohentien asuntoihin. Heille lähetetään infoposti ennen heidän saapumista. (Mari lähettää tuon infopostin mun mailiin)

Millaisia kursseja vaihto-opiskelijat suorittavat vaihtonsa aikana? Onko heidän mahdollista opiskella kursseilla joissa on myös suomalaisia opiskelijoita?

He tulevat niille kursseille mitä Porvoossa järjestetään englannin kielellä. He voivat valita Winhawillen kautta mille kursseille haluavat ilmoittautua. Nämä ovat kursseja mihin ihan samalla tavalla suomalaiset opiskelijat voivat ilmoittautua. Tarkoitus on että vaihtarit integroidaan tänne ihan normaaliin opiskelijatoimintaan mukaan.

Kuinka paljon käytännössä vaihto-opiskelijat ja suomalaiset toimivat yhdessä koulutilanteissa? Kannustaako koulu yhteistyöhön ja pyrkiikö se luomaan tilanteita joissa nämä kaksi ryhmää joutuisivat tekemään yhteistyötä?

Katso edellinen vastaus.

Mitkä sinun mielestäsi ovat pahimmat ongelma-alueet vaihto-opiskelijalastoiminnassa?

Ei varmaan ole mitään hirveän suuria ongelmia, koska ainakaan minun korviini ei ole niitä tullut. Esimerkiksi asuntojen netti on ainainen murheen kryyni, kun se ei ole siellä asunnossa valmiina, että mistä ja miten sen saa. Myös, että mihin pitää maksaa vuokra, missä on lähin terveysasema?

Onko sinulla mielessä asioita mitä meidän tulisi ehdottomasti käsitellä tai ottaa huomioon opasvihkoa tehdessämme?

Ei mulla mitään ihmeempää, että tossa tulikin niitä asioita. Ehkä kannattaa justiin miettiä siitä omasta näkökulmasta, että jos lähtee johonkin niin mitä haluaisi tietää ja mistä haluaisi enemmän tietoa. Ehkä olisi hyvä laittaa pieni sanasto siihen jossa olisi lyhyitä fraaseja, kuten Hei, paljonko maksaa, maito, leipä, tällaisia asioita. Myös suomalaisten ruokatottumuksista voisi mainita, nehän on ihan ihmeissään ku täällä syödään keitetyjä perunoita kuutena päivän viikossa. Ja että porvoosta löytyy paljon kansainvälisiä ruokapaikkoja ja että koululta saa opiskelijahintaan aterian jossa voi valita kasvisvaihtoehdot. Muhun voi olla yhteydessä sitten myöhemminkin jos tulee jotain kysymyksiä, tai jos te haluatte luetuttaa työtänne minulla.

Welcome to Porvoo

Guide booklet

Introduction

So here you are, in Finland, finally! We congratulate you for making a bold decision by coming to Finland for your exchange period. Finland might not always be the warmest place from outside, but inside it's burning hot! So you should definitely make the effort and really get to know the culture from the inside as well. Because Finland is truly something different, Finland is a real experience...

We know that you have been waiting long to get here. You must feel excited and anxious to start school, however, you may also feel somewhat intimidated or at least unsure of how things will turn out. There must be a lot of unanswered questions circulating in your head right now. Answers to some of those questions you will figure out in time. However, there is something that we CAN and WILL do to help you and make your exchange period in Finland the best experience that you've had so far.

This booklet is our way of welcoming you to Porvoo and to HAAGA-HELIA. We hope that this is a beginning of a beautiful relationship between you and Finland.

PS. Our first advice to you is never to trust the first impression, especially with the Finns.

Yours Sincerely

Pomy Ry – 2.12.2010

HEPO Ry

Hepo is the student association of HAAGA-HELIA in Porvoo. HELGA is the head of the student associations and HEPO operates under the HELGA organization. HELGA office is located in Helsinki, in the HAAGA-HELIA Pasila Campus.

The name HEPO is derived from the names of the two former associations that used to exist in Porvoo before the introduction of the new campus, Helium and Pomy. Now when united, the HEPO association is ready to efficiently handle student affairs.

Our job is to make students happy and keep them distracted from ordinary school life. We are responsible for organizing student parties and other student events in Porvoo. However, organizing parties is just one function of HEPO. Our main responsibility is to act as a spokesman for the students when they want their voices to be heard.

So in other words, we are here for you and because of you. We are constantly trying to come up with new activities and ways to satisfy students' needs. For instance, if you have any ideas concerning new sport activities

you would like us to arrange, then please share your ideas with us. Notably, all activities arranged through us are either free of charge or much cheaper than normally.

We are constantly recruiting new members, so if you have any interest in joining our ranks, please contact the nearest HEPO member or visit our website at www.hepory.fi. Being a member of HEPO Ry, you're going to meet a lot of new people. moreover, you are going to be involved in interesting tasks when preparing our activities. Last but not least, you're going to gain valuable experience of official meeting arrangements. We will of course present you with an official letter of reference for the period of time you "worked" for us.

Culture – We are all the same, in different ways!

Learning how to live in a new culture can sometimes be stressful and the symptoms that may occur are not to be taken light-heartedly. This part of the booklet includes information on cultural issues that can have a big impact on the set off for your studies. We have also added some tips for how to communicate in Finnish society.

Am I going through a culture shock?

Finding yourself in a new cultural surroundings and realizing that the rules you are accustomed to do not apply anymore can be confusing. In the worst scenario feelings of unease and distress might hit you and you will find it difficult to manage even normal daily routines. The most important thing is to acknowledge what is causing these uninvited feelings. It's not always just a result of cultural issues, however, this is most likely the case if you are living and studying in another country and culture for the first time in your life.

A cultural adjustment period or a culture shock, and how one copes with this, is always a personal experience. Moreover, studies have revealed that most people go through some level of culture shock when they stay for a longer period of time in a different culture. For some people the effects can be so mild that they won't even notice them, but for others the adjustment can be so difficult that they have to return back to their own culture. Consequently, if you recognize the following symptoms and constantly feel under the weather, you could be facing a culture shock:

- Sadness, loneliness and melancholy.
- Insomnia or desire to sleep too much or too little.
- Changes in your temperament.
- Depression, feeling vulnerable and powerless.
- Anger, irritability, unwillingness to interact with others.
- Identifying yourself with the old culture or idealizing your home country.
- Loss of identity; who am I?
- Longing for friends and family back home.

Phases of culture shock

1. "Honeymoon Phase" – You romanticize the differences between the old and new culture. For instance, moving in to a new country you may love the new food, the way of living, the people's habits, the buildings and arts. People and their habits excite you and you do not criticize them. In this phase you are happy and excited about the new country and its culture.

2. "The Irritation Phase" – After living a while in a new country (this can be after days, weeks or months), you may start longing for foods you are used to, you may find the pace of life too fast or slow, the local people and their habits irritate you and you are not satisfied with your life general. You may also feel isolated and depressed. This is the most demanding phase and can last for a long period of time.

3. "The Adjustment Phase" – Again, after a few days, weeks, or months, you become accustomed to the new culture's differences and start to develop normal daily routines. You do not react too strongly to the new culture, you have become neutral towards it. In this phase you are aware of the cultural differences and are able to handle them and feel confident again.

4. "The Reverse Culture Shock" – Returning back home can cause you to face the same symptoms again, and sometimes these can even hit you harder than originally in another country. In this phase you need to settle back into your original country and culture and you also often then realize, how well you actually adapted to the other culture.

Survival methods during the adjustment period

You don't have to be intimidated by the settling-in process as there are ways to make it easier for you. Firstly, you have to acknowledge that being open to the new culture is the key to understanding it. You also have to accept that most likely you're going to encounter some difficulties in this process. Secondly, the more you learn about the country and culture, the better you are going to settle in. Finally, knowing yourself helps you to understand the process and factors involved in it.

Adjust your thinking by taking the following tips into account:

- *Keep your mind open towards new phenomena.*
- *Recognize and understand that adjusting into a new culture is a painstaking process.*
- *Know the symptoms of culture shock and be ready to respond to them.*
- *Be kind and patient towards yourself and give yourself time to adapt.*
- *Learn more about the new culture – learning the local language opens a whole new world to you.*
- *Learn also the key traits of your own culture, this helps you to understand your own behavior and reactions.*
- *Connect with people from your own country and culture – it always helps to speak with people who share the same background.*
- *Make friends and try to be involved with the local people.*
- *Have hobbies – both old and new ones.*
- *Exercise – good health helps you to handle stress.*
- *Identify your expectations and determine whether they are realistic.*
- *Be in touch with your friends and relatives back home.*

Communicating with the Finns

It is impossible to make generalisations on how to interact with people from a particular nation. However, there are certain traits that apply and should be known when learning to communicate effectively in the Finnish culture.

The Finnish communication is regarded as low-context, which means that meaning is conveyed in spoken words and that the communication style is direct. In conversation it is polite to take turns when speaking and even long pauses in the conversation occur. These sequences of silence do not cause a problem to Finns. Finnish people may initially seem very formal and reserved, however, this stiffness will disappear when you get to know the person better.

Communicating with the Finns:

Verbal communication

- Words are taken as promise
- Directness may sometimes over-run politeness
- Speaking in turns, not over each other
- Silence is valued and appreciated
- Modesty considered as virtue
- Giving and receiving compliments is not always easy

Non-verbal communication

- Gestures and expression not that important
- Volume and tone of voice does not vary much
- Respect of privacy
- Large personal space and avoidance of physical touch, especially with strangers
- Eye contact important when listening

Power distance in school

Exchange students arriving in Finland may be surprised to realize that Finns are accustomed to a relatively small power distance at school. On the other hand, in countries of high power distance, the classroom is determined by hierarchy. Students respect the teachers, the educational instruction is teacher-centered and strict discipline is maintained. The teacher gives instructions and is often regarded the sole authority.

In Finland the incoming exchange students may be surprised by prevailing classroom interaction between student and teacher. The classroom discussion between teachers and students is open, due to small power distance.

Individualism and collectivism in school

In individualist cultures, people are expected to develop and display their individual personalities and to choose their own affiliations. In collective cultures, people are defined and act mostly as a member of a long-term group, such as the family, a religious group, an age cohort, a town, or a profession, among others.

In collectivism cultures, teacher personally targets questions for one student at a time. In Finland and in individualistic cultures teacher target the questions for all students.

Map of Porvoo

Apparently you are going to get to know Porvoo during your exchange period, so we're not going to reveal you everything, it's more fun when you have to experience it by yourself. On the map we have marked some of the most important places for you to know when you start your adventure in Porvoo.

1 HAAGA-HELIA CAMPUS

You study here, so it's recommended to know how to get there.

2 PORVOO OLD TOWN

The Old Town is a beautiful place to stroll in and to explore. The main sight here is the the old stone cathedral which has now been renovated after a fire in 2006. There are lovely small cafes in the old town and two celebrated à la carte restaurants, Laamanni and Timbaali.

3 MARKET SQUARE IN CENTER OF PORVOO

In the centre of the market square you find the bus station. Most of the bars and night clubs are located in the vicinity of the market square.

4 INDOOR SWIMMING POOL

Quite expensive and small, but it's the only indoor swimming pool in the area.

5 MAARIN RANTA (RIVER FRONT)

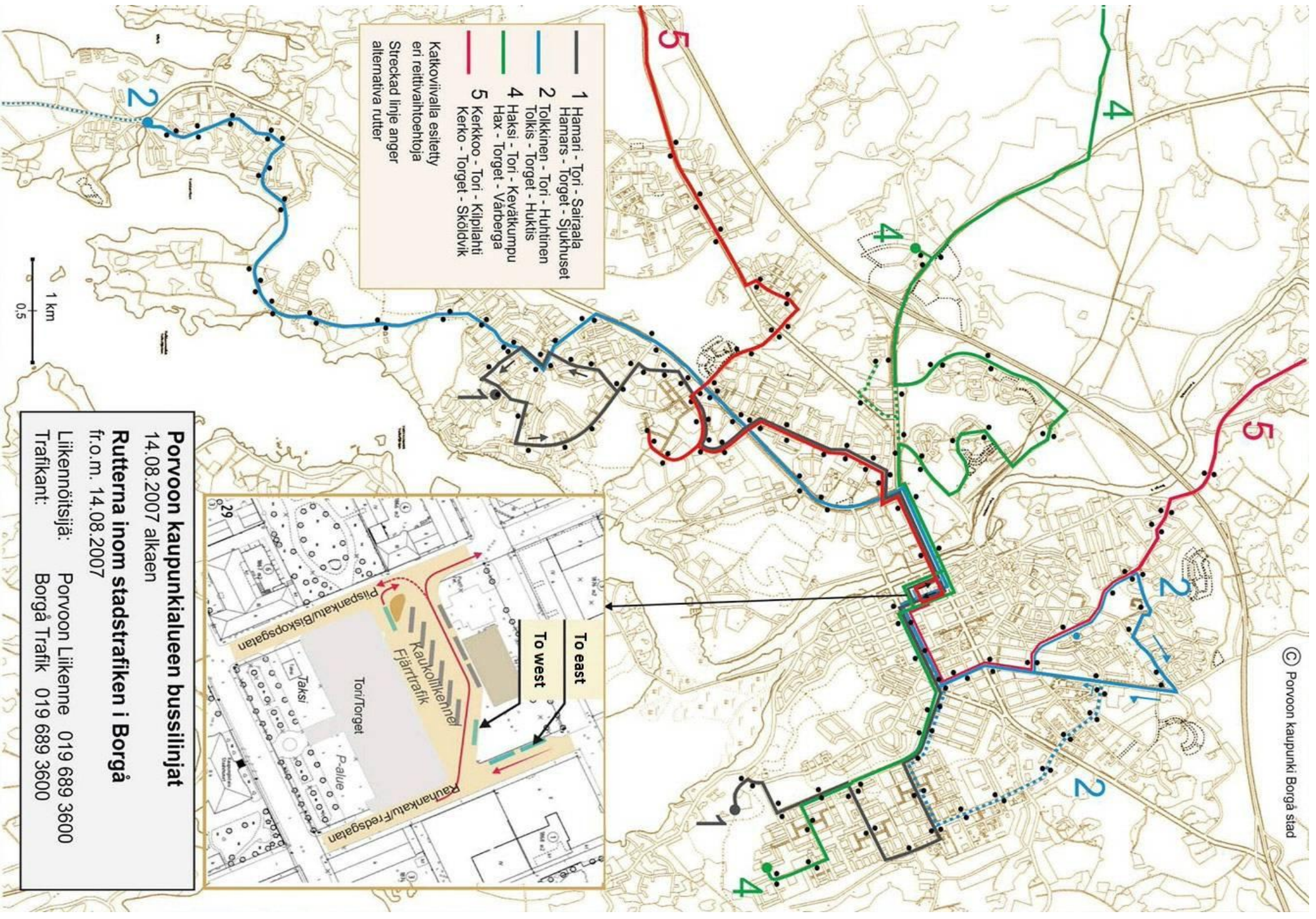
Nice picnic area near the old town. A popular place in summer, however, sometimes there might be too many drinking teenagers. If you follow the river front to the south, you find many popular outdoor restaurants (most are open in summer only).

KEVÄTKUMPU STUDENT APARTMENTS

Kevari in short. Most of the students live here. There are often nice parties in kevari, so if you don't live here we recommend that you learn how to get there.

HUHTINEN STUDENT APARTMENTS

Not as big as Kevätkumpu, but the apartments are nicer. There isn't much happening here, usually the action is somewhere else, mostly at Kevari.

Porvoon kaupunkialueen bussilinjat 14.08.2007 alkaen

Rutterna inom stadstrafiken i Borgå

fr.o.m. 14.08.2007

Liikennöitsijä: Porvoon Liikenne 019 689 3600

Trafikant: Borgå Trafik 019 689 3600

PORVOO - HELSINKI / Borgå - Helsingfors

PORVOO - HELSINKI / Borgå - Helsingfors				LENTO-ASEMALLE Till Flygstationen To Airport Zum Flughafen			
01.00	Y M-S	13.35	M-S	Moottoritietä Längs motorvägen Along freeway An der autobahntour Sur Autoroute			
03.00	Y L-S	14.00	M-S				
04.50	M-P, Y	14.15	M-L				
05.00	M-L	14.40	M-S				
05.30	M-P, Y	15.00	M-S				
05.50	M-S	15.15	M-S	06.00	M-P	05.00	M-L
05.55	M-S	15.20	M-S	06.30	M-P	05.55	M-S*
06.15	M-P, Y	15.40	M-S	06.40	M-P 15.8.-3.6.	07.00	M-P*
06.40	M-P, Y	16.00	M-L	06.50	M-P	07.55	M-S*
07.00	M	16.10	M-S	07.00	M-P	08.10	M-S*
07.00	M-S	16.20	M-S	07.00	TI-P	09.05	M-S*
07.15	M-P, Y	16.35	M-S	07.15	M-P	09.30	M-L*
07.35	M-L	16.35	M-P, YY	07.35	M-P	10.00	M-S*
07.50	M-L	16.50	M-S	08.00	M-P	10.40	M-S*
07.55	M-S	17.00	P L	16.00	M-P +	11.05	M-L, SS*
07.55	M-P	17.00	S	16.15	M-P +	12.25	M-S*
08.10	M-S	17.15	M-S			12.50	M-S*
08.20	M-S	17.25	M-P			15.40	M-S*
08.30	M-L	17.35	M-S	Nikkilän kautta Via Nickby			
08.45	M-L	18.00	M-P, SS				
09.00	M-S	18.20	M-S	06.20	M-L	17.00	P, L*
09.05	M-S	18.25	M-P, S	08.00	M-P	18.25	M-P, S*
09.20	M-L	18.45	S	11.30	M-S	19.05	M-S*
09.30	M-L	19.00	M-S	15.05	M-S	20.05	M-S*
09.30	M-L	19.05	M-S	15.30	M-P Koulup.	20.10	M-S*
09.40	M-P	19.30	S	17.20	M-L	21.20	M-L*
09.50	M-S	19.45	M-S	19.30	M-S	21.35	S*
09.55	M-L	20.00	SS	19.30	M-S	22.45	M-P, SS
10.00	M-S	20.05	M-S	SATAMAAN/ Till Hamnen / To Harbour / Zum Hafen / A La Port			
10.05	M-P	20.40	SS 16.8.-30.9	Olympia-	Kanava	Kataja-	Länsi-
10.30	M-L	20.45	SS	terminaali		nokka	termin.
10.40	M-S	21.00	M-S	05.55	M-S		X
11.00	M-S	21.10	M-P	17.00	P, L		X
11.05	M-L, SS	21.20 pika M-L		17.35	M-S	X	X
11.15	M-L	21.35	S	10.40	M-S		X
11.50	M-P	22.10	M-L				
12.05	M-P	22.40	Y M-S				
12.15	M-S	22.45	M-P, SS				
12.25	M-S	24.00	P L				
12.50	M-S						
13.00	M-S						
AIKATAULUT / TIDABELLER 0200 - 4000 (1,64 €/soitto + ppm)				Porvoo-Pasila-Ilmala Moottoritietä			
Helsingissä ajetaan reittiä Lahdenväylä-Koskelantie-Ratapihantie-Pasilan asema-Pasilankatu-Radiokatu-Ilmalantori. Vuorot pysähtyvät tarvittaessa kaikilla pysäkeillä.				M-P+		M-P+	
				07.50	Porvoo	17.40	
				08.35	Pasila ras	16.55	
	08.40	Ilmala, Ilmalantori	16.50				
				+ = kouluvuoden aikana			

HELSINKI - PORVOO / Helsingfors - Borgå

HELSINKI - PORVOO / Helsingfors - Borgå				LENTO-ASEMALTA Från flygstationen From Airport Vom Flughafen De L'Aérogare			
00.10	M-S	15.05	M-P	Moottoritietä Längs motorvägen Along freeway An der autobahntour Par Autoroute			
01.15	LS	15.20	M-S				
02.15	Y, M-S	15.30	M-S				
04.00	Y LS xxx	15.30	M-L				
05.50	M-P	15.40	M-P				
06.30+	M-P	15.50	M-S	06.40	M-P +	00.15	M-S*
06.40	M-P	16.00	Y M-S	07.00	M-P +	06.35	M-P*
06.50	M-S	16.10	M-P	07.50	M-P		Koulujen kes.l. aik.
07.30	M-P	16.15	M-S	14.15	M-S	08.55	M-S*
08.00	M-S	16.30	Y M-S	15.00	M-P	11.05	M-S*
08.30	M-L	16.40	M-L	15.20	M-P	11.35	M-S*
08.50	M-S	17.00	M-S	15.40	M-P	13.20	M-L,SS*
09.00	M-L	17.00	M-P	15.55	M-P	14.15	M-S*
09.30	M-S	17.35	M-S	16.10	M-P	15.35	M-S*
10.00	M-P	17.50	M-L	16.30	M-P	15.50	M-S*
10.00	M-S	18.10	M-L	17.15 Δ	M-P	16.25	M-S*
10.20	M-S	18.10	M-S	17.35	M-P	17.05	M-S
10.30	M-S	18.30	M-S	17.50	M-P +	18.15	M-L*
10.45	M-S	18.30	S			18.30	M-S*
11.00	M-S	18.45	M-S	Nikkilän kautta Via Nickby			
11.15	M-L	19.00	M-S				
11.30	M-S	19.15	M-S	09.05	M-L	21.10	M-P,SS
11.45	M-L	19.35	M-P	11.05	M-L	22.00	M-S*
12.00	M-S	20.00	M-S	13.05	M-S	23.15	M-S*
12.30	M-L	20.15	S	15.05	M-S		
12.30	M-S	20.30	M-S	16.20	M-P		
12.50	M-P	20.30	M-S	17.35	M-S		
13.05	M-S	20.45	M-P, SS, YY*	19.20	M-L		
13.15	M-L,SS	21.15	M-S	SATAMASTA/ Från Hamnen / From Harbour / Vom Hafen / De Port			
13.30	M-L	21.30	SS	09.50	M-S		Olympiaterminaaali
13.30	M-S	21.45	SS 1.6.-30.9	10.10	M-S		Katajanokka
13.40	M-L, Y	22.00	M-S	10.15	M-S		Olympiaterminaaali
14.00	M-L	22.20	SS	10.30	M-S		Katajanokka
14.15	M-S	22.40	M-S	16.10	M-S vaihto		Länsiterminaaali
14.30	M-S	23.10	M-S	17.40	M-S vaihto		Länsiterminaaali
14.30	M-S	23.45	Y	19.45	M-S vaihto		Länsiterminaaali
15.00	M-S, Y			20.45	S vaihto		Länsiterminaaali
				22.40	M-L vaihto		Länsiterminaaali

Merkkien selitykset Teckenförklaringarna

- Δ = Kulloon kautta / Via Kullo
- + = Kouluvuosi / Skoldagar / School days / an Schultag / Journées scolaires
- * = Vaihto Östersundomissa / Bussbyte i Östersundomen / Busschange in Östersundom / Umsteigen in Östersundom / Change ment d'autobus a Östersundom
- Y = M-P Gammelbackan kautta / M-F via Gammelbacka / Mon-Fri via Gammelbacka / M-F via Gammelbacka / Lu-Ve via Gammelbacka
- YY = Lentoaseman kautta / Via Helsingfors-Vanda flygstation / Via Helsinki-Vantaa airport / Via Helsinki-Vantaa Flughafen / Via Helsinki-Vantaa Aéroport
- Vahvennetut ajat = pikavuoro / Fet stil = snabbtur / Bold type = Expresslinie / Fettgedruckte Zeiten / Temps Noircir = Express
- xxx = Arkiperjantain ja -lauantain jälkeisinä öinä / Natten efter vardagsfredag och -lördag

Basic finnish words and phrases

School abbreviations

op = opintopiste = credit

ko = koulutusohjelma = degree programme

hops = henkilökohtainen opintosuunnitelma = personal study plan

kv = kansainvälisyys, kansainvälinen = internationalism, international

Common Phrases	
Good morning - Hyvää huomenta	How are you? - Mitä kuuluu?
Good afternoon - Hyvää päivää	Fine, thank you - Kiitos hyvää
Good evening - Hyvää iltaa	Excuse me/I'm sorry - Anteeksi
Good night - Hyvää yötä	Here you are - Ole hyvä
Thank you - Kiitos	Hello - Hei / Terve / Moi
Thank you very much - Kiitoksia oikein paljon	Goodbye - Näkemiin/Hei
You're welcome - Ei kestä	What is your name? - Mikä sinun nimesi on?
Nice to meet you - Mukava tavata	My name is.... - Minun nimeni on..
What's the time? - Mitä kello on?	
I don't speak Finnish. - Minä en	I don't understand - Minä en

puhu suomea	ymmärrä.
Do you speak English? - Puhutko englantia?	I understand - Minä ymmärrän.
I would like to buy ... - Haluaisin ostaa...	Please, speak slowly - Ole hyvä, puhu hitaasti.
	Yes - Kyllä
	No - Ei
Transportation	How much does this cost? - Paljonko tämä maksaa?
Train - Juna	Museum - Museo
Bus - Linja-auto/bussi	Bank - Pankki
Airport - Lentokenttä	Police station - Poliisiasema
Train station - Rautatieasema	Hospital - Sairaala
Bus station Linja-autoasema	Pharmacy - Apteekki
Map - Kartta	Store, Shop - Kauppa
Tourist Information - Matkailuneuvonta	Restaurant - Ravintola
Post office - Posti	School - Koulu
	Closed - Suljettu
	Open - Auki

<p>Numbers</p> <p>one - yksi</p> <p>two - kaksi</p> <p>three - kolme</p> <p>four - neljä</p> <p>five - viisi</p> <p>six - kuusi</p> <p>seven - seitsemän</p> <p>eight - kahdeksan</p> <p>nine - yhdeksän</p> <p>ten - kymmenen</p> <p>Weekdays</p> <p>Monday - maanantai</p> <p>Tuesday - tiistai</p> <p>Wednesday - keskiviikko</p> <p>Thursday - torstai</p> <p>Friday - perjantai</p> <p>Saturday - lauantai</p> <p>Sunday - sunnuntai</p> <p>Shopping list</p>	<p>Months</p> <p>January - tammikuu</p> <p>February - helmikuu</p> <p>March - maaliskuu</p> <p>April - huhtikuu</p> <p>May - toukokuu</p> <p>June - kesäkuu</p> <p>July - heinäkuu</p> <p>August - elokuu</p> <p>September - syyskuu</p> <p>October - lokakuu</p> <p>November - marraskuu</p> <p>December - joulukuu</p>
---	---

<p>Minced meat - jauheliha</p> <p>Cheese - juusto</p> <p>Egg - kananmuna</p> <p>Chicken - kana</p> <p>Broiler - kananpoika</p> <p>Biscuit - keksi</p> <p>Ham - kinkku</p> <p>Rainbow trout - kirjolohi</p> <p>Cucumber - kurkku</p> <p>Milk - maito</p> <p>Sour milk - piimä</p> <p>Sausage - makkara</p> <p>Potato - peruna</p> <p>Mushroom - sieni</p> <p>Mustard - sinappi</p> <p>Sugar – sokeri</p> <p>Salt - suola</p> <p>Fruit - hedelmä</p>	<p>Margarine - margariini</p> <p>Bread - leipä</p> <p>Beverage - juoma</p> <p>Coffee - kahvi</p> <p>Tea - tee</p> <p>Juice - mehu</p> <p>Water - vesi</p> <p>Beer - olut, kalja</p> <p>Wine - viini</p> <p>Ice cream - jäätelö</p> <p>Roll - sämpylä</p> <p>Fish - kala</p> <p>Vegetable - vihannes</p> <p>Salad - salaatti</p> <p>Dessert - jälkiruoka</p> <p>Meat - liha</p> <p>Beef - häränliha</p> <p>Pork - sianliha</p>
--	---

Good to know

Every Man's Right

In Finland there is a law called 'Every Man's Right' which means that anyone is allowed to pick berries and wild mushrooms in any forest, private or public. It is also a right of access and is an important part of Finnish traditions. Thus, in summer time if you want to have some free berries or mushrooms, please help yourselves. You may also walk, ski or cycle freely in the countryside, with an exception of gardens, the immediate vicinity of people's homes, and fields and plantations which could easily be damaged. You have the right to stay or set up a camp temporarily in the countryside, at a reasonable distance from homes. Fishing with a rod and line is allowed without a permit.

Beginner's guide to sauna

If you have long hair it is best to protect it from the heat by wrapping a towel around your head. Do not go to sauna if you have standard conditioner in your hair, rinse it out first.

It is usual to give visitors a small cloth to sit on in sauna. Be sure to use it or a normal towel, because sitting down on the bare wooden bench might be too hot even for Finnish buttocks!

If the air feels too dry, as it sometimes does in an electrically-heated sauna, it helps to splash water onto the walls. Do not immediately throw too much water on the hot stones, but instead let the heat build up and ladle only small amounts of water.

A newbie sauna bather should not stay in the heat for too long as it can make you feel nauseous. It is a good idea to have short breaks in the shower to cool off when you feel that the heat is too much.

Except at home, saunas are very seldom mixed. Women and men have separate saunas in fitness centers, at swimming pools and other public places.

Suggested reading and internet sites

www.helga.fi (HAAGA-HELIA student association)

www.esn-helga.com (Erasmus student network)

www.finland.fi (Finlands official site)

Finland (Culture Shock! A Survival Guide to Customs & Etiquette)

Author: Deborah Swallow

Important numbers and addresses

General emergency tel. 112

First-aid station

Emergency practice of the Porvoo hospital
Sairaالاتية 1, Kevätkumpu
tel. +358 (0)19 548 2551

Banks

Aktia

Mannerheiminkatu 9-11, downtown
tel. +358 (0)10 247 5700

Handelsbanken

Kaivokatu 29, downtown
tel. +358 (0)10 444 3700

Itä-Uudenmaan Osuuspankki

Rihkamatori 2, downtown
tel. +358 (0)19 529 4400

Nordea

Piispankatu 32, downtown
tel. +358 (0)20 03000

Porvoon Osuuspankki

Rauhankatu 27, downtown
tel. +358 (0)10 256 3100

Sampo

Piispankatu 36, downtown
tel. +358 (0)10 512 0458

Bus station

Lundinkatu 10, downtown
Timetable inquiries tel. +358 (0)200 4000

Car rentals

Car rental CMS

Mestarintie 23, Tarmola
tel. +358 (0)40 536 2884

Car rental Porvoon

Kiitopiste OY/ Shell Teollisuustie

Teollisuustie 17, Tarmola
tel. +358 (0)19 523 0977
www.kiitopiste.fi

Car rental Scandia Rent

Suopellontie 1, Eestinmäki
tel. +358 (0)19 584 044

Toyota Rent Porvoo/

Oy Porvoo Autotarvike Ab

Veckjärventie 1 A, Tarmola
tel. +358 (0)19 524 7711
www.toyota.fi/rent

Siivir caravan OY

-rental of campers and caravans
Henäsalontie 8, Vanhamoisio
tel. +358 (0)19 645 357 or (0)40 751 0396
www.siivircaravan.fi

Cinemas

Bio Rex

Mannerheiminkatu 20, centre
entrance on Kaivokatu street
tel. +358 (0)19 524 4170
www.biorex.fi

Markets

Market Square

Mon-Sat 7 am-2 pm,
in summer 2 May-31 Aug
Mon-Sat 7 am-5 pm

Raatihuoneentori Square (Old Porvoo)

in summer, Mon-Sun 9 am-4 pm

Pharmacies

Porvoon Uusi Apteekki

Piispankatu 30, downtown

Porvoon Vanha Apteekki

Piispankatu 34, downtown

Police

Tulliportinkatu 1, downtown
tel. +358 (0)71 873 0381
General emergency tel. 112
Lost property tel. +358 (0)71 873 8751

Porvoo City Library

Papinkatu 20, downtown
tel. +358 (0)19 520 2418

Post Office

Mannerheiminkatu 13, downtown
tel. +358 (0)200 71000

Taxi

Porvoo-Borgå tel. +358 (0)100 86800

Travel agents

Matka-agentit

Lundinkatu 16, centre
tel. +358 (0)19 536 0460

Cafés

Bar & Café - Porvoo Coffee Roastery
Mannerheiminkatu 2, 06100 Porvoo (in the Old Porvoo)

Café Fanny
Välikatu 13, 06100 Porvoo (in the Old Porvoo)

Café Presso/Rosso Express and Mini-Hesburger
Aleksanterinkaari 1, 06100 Porvoo (about 1 km from downtown Porvoo)

Porvoon Helmet
Välikatu 7, 06100 Porvoo (in the Old Porvoo)

Pubs & Bars

Barracuda Bar & Pub
Mannerheiminkatu 12, centre
www.pub-barracuda.fi

Bar & Cafe Grand Corner
Piispankatu 28, centre
info(at)grandcorner.fi
www.grandcorner.fi

Gammelbackan Kasino
Tornipolku 10, Gammelbacka
gamres(at)elisanet.fi
www.gbkasino.fi

Krouvi Näsi
Partiomiehentie 5, Näsi
info(at)krouvinasi.fi www.krouvinasi.com

Restaurant Glory Days Bar & Café
Rauhankatu 27, centre
www.bar-glorydays.com

Restaurant Karlo
Kesätuulentie 2, Huhtinen
posti(at)ravintolakarlo.com
www.ravintolakarlo.com

Walter's
Rauhankatu 27, centre
hotelli.ravintola(at)seurahovi.fi
www.seurahovi.fi/walters

Axel
Sammontie 1, 06150 Kevätkumpu Porvoo

Nightclubs & Dancing

Hotel-Restaurant Seurahovi

Rauhankatu 27, centre

tel. +358 (0)19 547 61

hotelli.ravintola(at)seurahovi.fi

www.seurahovi.fi

Restaurant Amarillo/Bepop

Rauhankatu 29, centre

tel. +358 (0)10 765 9360

amarillo.porvoo(at)sok.fi

www.amarillo.fi

Restaurant Seireeni

Linnankoskenkatu 45, centre

tel. +358 (0)19 52 44 240

www.seireeni.fi

Flow Bar

Mannerheiminkatu 16, centre

tel. +358 (0)50 5141 398

aki(at)smoothparty.fi

www.flowbar.fi

Bar Soho

Mannerheiminkatu 16

tel. +358 (0)19 534 8416

jouni.susi(at)moodhouse.fi

www.nevada.fi

Sights & Places to visit

Porvoo Cathedral
The Orthodox Church

J.L. Runeberg's home
Postimäki (outdoor area)
Kräkö Boat-building Museum

Yrjö A. Jäntti's Art Collection
Staffasgallery (yard with sculptures)
Galleria Hanna Kaarina

Kullo Manor
Brunberg Oy (Teollisuustie)
WSOY Factory Outlet
Kungsbacka Domestic animal farm

Activities & Experience

Kokonniemi outdoor swimming pool. At the winter time in ice hole

Indoor swimming pool

The indoor swimming pool offers recreation with pools for different activities, waterslides, jacuzzis and kiddies' pools. In the teaching pool the water is specially heated and in the diving pool, the floor depth is adjustable.

Open: Mon-Fri 6.15 am-9 pm, Sat-Sun 10:30 am-6 pm

Price: 5 €/adult, 3,50 €/child (7-15 years)

Adress: Linnankoskenkatu 2-6, 06100 Porvoo

Beaches

- Hasselholma, Köttbodan, Sondby I and II and Virvik

Other activities and experience

- Kokonniemi ski center
- Humla cabin which is located by jogging
- Porvoo Golf
- The miniature golf course at Länsiranta
- The tennis courts at Kokonniemi, the City Park, Tolkkinen and Staffas
- Hagnäs Farm
- Porvoo Bowling Alley
- Frisbee on the grassy area at Ritaripuisto park

Sports clubs

- Skiing
- XC
- Martial Arts / martial art
- Exercise
- Motorsports
- Ball games
- Cycling
- Horse Riding
- Camping, hiking, walking, running
- Rowing, canoeing, boating, sailing
- Navigation
- Dance, cheerleading
- Swimming, Diving
- Gymnastics
- Athletics
- Other

If you are interested in some sport activities, please contact Hepo Ry in their office at Porvoo Campus. Hepo might be able to arrange these activities for you and your friends at a lower cost than normally.

Porvoo Butchers has won the Finnish championship in American Football for six consecutive years.